

FİNANS KAPİTAL VE DEVLET

© Ali Yıldırım / Cahit Çelik

Sınıfsız Toplum Platformu

<http://sinifsiztoplumplatformu.blogspot.com>

sinifsiztoplumplatformu@gmail.com

FINANS KAPİTAL VE DEVLET

Ali Yıldırım / Cahit Çelik

BAŞLANGIÇ

Birçok canlı gibi insanlar da yaşamlarını sürdürebilmek için çalışıp değer yaratmak ve barınma yeri bulmak zorundadır. Çalışarak değer yaratmak için üretim araçlarına ve barınmak için konutlara ihtiyaç vardır.

Modern kapitalizmin şehirlerde geliştirerek insanlığa bıraktığı en önemli miras, apartman mülkü ve bu mülk içinde barınan insanlar arasındaki mülkiyet ilişkileridir. Apartman yaşamı; kişisel mülkiyet üzerine oturan toplumsal mülkiyet ilişkisiyle beraber, üst yapı olarak da demokratik toplumcu yönetim biçimi geliştirmiştir. Bu bağlamda, çağımızda barınma sorunu genel anlamda çözülmüştür.

Asıl sorun, çalışarak değer kazanırken ortaya çıkan, üretimin toplumsal niteliği ile yürürlükteki üretim ilişkileri (hukuki olarak mülkiyet ilişkileri) arasındaki çelişkinin çözülmesidir. Kapitalizmin bu temel çelişkisini çözmek için; üretici kişilerin, üretim araçlarının (kapitalin) toplumsal mülkiyetine ortak oldukları daha yüksek ekonomipolitik bir altyapıyla beraber, üst yapısı toplumcu demokrasi olan sosyalist sistemi gerçekleştirmek gerekir.

Bu stratejik hedefe ulaşmak ve ülkemizde üretim güçlerini geliştirecek ekonomi politik uygulamaların önündeki engelleri aşmak için; devlet gücünü ve olanaklarını haksız olarak kullanıp; faiz, kur farkı, enerji (toprak) ve konut rantına dayalı ekonomipolitik uygulamalarla üretim güçlerinin gelişmesini

engelleyen, Cumhuriyet'in 90 yıllık kazanımlarını ortadan kaldıran, mezhepçi yaklaşımla islam dinini "Vahabi selefiliği" seviyesine düşürüp alet ederek çağdışı düzen kurmaya çalışan, finans oligarşisinin hizmetkârı olan hükûmetlere karşı; sınıf düşünce cinsiyet soy boy dil din mezhep farkı gözetmeden bir **Demokratik Hak Cephesi** oluşturarak iktidara gelmek için mücadele yürütmek gerekir.

BAZI GENEL DOĞRULAR

Bilime dayalı yaklaşım

Birçok şeyde olduğu gibi, geleceğin şekillenmesine neden olan, geçmişte ve günümüzde ortaya çıkan binlerce olgu vardır. Bu olgulardan bir tanesi en başat ve en etkileyici olanıdır.

Önce onu keşfetmek gerekir. O kavranamaz ve doğru olarak tanımlanamaz ise, onun türevleri olan ikincil unsurlar doğru kavranırsa bile, doğru sonuca ulaşılamaz.

En başatı, en etkileyici unsuru bulmak ve öne çıkarmak için olgunun alanına uygun doğru yöntem kullanmak gerekir. Yoksa, kantarla 1 gram altını, kuyumcu terazisiyle 1 ton odunu tartmaya çalışmış oluruz.

İncelenen olgu ekonomipolitik bilim dalı içinde yer almaktadır. Bu bilim dalının temel unsuru insandır. İnsanın olmadığı, katılmadığı yerde ekonomipolitikten söz edilemez. İnsanın içinde bulunmadığı, fakat insanın incelediği araştırdığı, meka-

nik (fizik) ve kimya gibi doğa bilimlerinde kullanılan yöntemler ekonomipolitik bilim dalında kullanıldığında yetersiz kalırlar. Çünkü, insanı diğer canlı ve cansız varlıklardan ayıran en temel unsur, insanın düşünce (fikir) üretme yeteneğine sahip olması dolayısıyla soyutlama yapabilesidir.

İnsanın yapısını yalnızca bir “tür” olarak ve birçok insanı sadece doğal (biyolojik) yolla birleştiren içsel ve dilsiz, evrene dayalı nitelik olarak kavrayamayız. İnsanın da içinde yer aldığı ekonomipolitik alanda **bilimsel açıklamanın** (sergilemenin) başlangıç yöntemi soyuttan somuta varabilmek olsa da, bu yöntem gereklidir ama yeterli değildir. Ayrıca, **bilimsel araştırma** yöntemiyle o andaki (o dönemdeki) olguyu ayrıntılarıyla ele alıp, farklı gelişme şekillerini analiz ederek ve gelişmeler arasındaki iç bağlantıları bulmaya yönelik somuttan soyuta doğru bir yöntemle, gelişmeleri etkileyen düşünsel (fıkrî) yanı da gözardı etmeden irdelemek gerekir. Bunları yapmakla zaten diyalektik materyalist yöntemi kullanmış oluruz. Doğa bilimleri alanında araştırma yapan bilim insanlarının kullandığı değişik yöntemler de diyalektik materyalist yöntemle çelişmezler.

Diyalektik materyalist yöntemin dayandığı temellerden birini; “varlık düşünceyi üretir, düşünce varlığı etkiler ve değişmesine yol açar” diye ifade edebiliriz.

Çelişki

Evrende ve düşüncede karşıtların birliğinden oluşan varlıklar, karşıtlar birbirleriyle uzlaşır çelişki içinde ise bir bütün olarak gözükürler. Çelişkiler uzlaşmaz duruma dönüştüğünde çatışmalar başlar. Değişim yönündeki soyut koşullarda

güçlü bir şekilde gelişmişse çatışma sonucu varlıklar dağılır ve yeni şeyler oluşabilir.

Doğal çelişki

Doğa ile insan topluluğu arasındaki uzlaşır çelişki, uzlaşmaz duruma dönüştürüldüğünde çıkan çatışma sonucu doğa zarar görür. Doğanın bir parçası olan insanlar da yok olmakla karşı karşıya gelebilir.

Tarihsel Çelişki

Tarihteki bütün çatışmalar üretici güçlerle üretim ilişkileri kalıbı arasındaki çelişkiden kaynaklanır. Çatışmalar; ayrı sınıflar arası çatışmalar, ekonomipolitik mücadeleler, düşünce cinsiyet soy boy din mezhep savaşları başta olmak üzere çeşitli alt biçimlerde ortaya çıkabilir. Bu alt biçimlerden en etkili olan “baş çatışma” belirlendikten sonra değişimin (devrimin) temeli olarak ele alınabilir. Süreç içinde bu baş çatışma, temel çelişmenin baş çatışma durumuna gelmesine neden olabilir.

Kapitalizmin temel çelişkisi

Üretimin toplumsal niteliği ile yürürlükteki üretim ilişkileri (mülkiyet ilişkileri) arasındaki temel çelişkidir. Bu çelişki çatışmaya dönüştüğünde devrim durumu ortaya çıksa da soyut koşullar oluşmamışsa değişim (devrim) gerçekleşemez.

FİNANS KAPİTAL

Klasik kapitalist Keynesçi ekonomipolitik teori ile finans oligarşisinin (yeni) ekonomipolitik teorisi arasındaki ilişki, Newton (klasik fizik) teoremiyle Heisenberg (kuantum fizik) teoremi veya mezoskopik fizik teoremi arasındaki ilişkiyle aynıdır, diyebilirsiniz!

Heisenberg teoreminde verilen maddenin bir parçacık (konumunu belirleyerek) veya bir dalga (hızı) olarak ölçülebileceği; fakat *aynı anda iki tanımın* kullanılmayacağı, kullanılırsa ölçümün değerini belirsiz hale getireceği ilkesi ortaya konuyor. Bu konumda; fizik biliminin aşamaları arasındaki farkı ve ikinci aşamasındaki ilkeyi belirten bilimin tutarlılığı var.

Finans oligarşisinin ekonomipolitik teorisiyle, klasik kapitalist Keynesçi ekonomipolitik teorisi arasındaki ilişkide; var olan malın kullanım (parçacık) değerinin veya malın değişim (dalga) değerinin ölçülebileceği, fakat bilinçli olarak aynı anda iki tanımın da kullanılarak ortaya çıkan belirsizlikten yararlanılarak başkalarının zararına çıkar (sonsuz kâr) sağlamak için yapılan tutarsızlık ahlâksızlık ve maddî soygun var.

Sonuçta, işe katılan *iradenin* başkalarının aleyhine ve kendi lehine haksız olarak kullanılması var.

Bir örnek verelim:

Ankara’da yaşayan tarla sahibi, Sivas’ın herhangi bir köyündeki tarlasını köylüye Muhtar Senedi ile (tarlanın kullanım değeri karşılığı /parçacık) satıyor. Sattığı aynı tarlayı göstererek Ankara’da bir bankadan ipotek (tarlanın değişim değeri /dalga) karşılığı kredi (borç) alıyor. Tabii ki, borcunu ödemiyor. Banka da tarlayı satarak verdiği borç karşılığı alacağını tahsil ediyor.

Belirsizlik (tarlanın geçersiz senet ile satılması), bilinçli olarak satan kişi tarafından bilinmesi, alan kişi tarafından bilinmemesi.

Sonuç: Satan kişi tarlanın değeri karşılığı parayı köylüden alıyor. Ayrıca, olmayan (sıfır değerindeki) tarlanın, değişim değerini kullanarak kredi karşılığı kadar haksız olarak sonsuz oranda kâr elde ediyor. Tarlayı alan köylü ise, ödediği tarlanın değeri kadar zarar ediyor.

Verdiğimiz örnek; ister yerel ölçekte, isterse küresel ölçekte “varlığa dayalı menkul değer” temelinde, faiz oranı, kur farkı ve borsa kullanılarak binlerce çeşit fonlar aracılığıyla işletilen finans kapital ekonomipolitiğinin öz uygulamasıdır.

Finans kapital; liberal (klasik) kapitalist ekonomi dönemi **sonunda** oluşan emperyalist tekelci kapitalist dönemde üretim güçlerinin ürünü olarak ortaya çıktı. Liberal dönemde üretim güçlerine sahip olan kapitalist sınıf etkileyici birinci güçtü. Finans kapitale sahip olan finans oligarşisi ikincil (tali) güçtü. Çağımızda ise finans kapital ve ona sahip olan finans oligarşileri gelişerek üretim güçlerini etkileyen üretim ilişkilerini (mülkiyet ilişkilerini) değiştirmeye zorlayan birinci güç durumuna geldi.

Çağımızdaki finans kapitali kavramak ve tanımlamak için onun tarihsel gelişimine bakmak gerekir.

Bilindiği gibi, iş gücü; kapitalistin üretim yapmak için işçiden satın aldığı (kiraladığı) emektir. Kapital ise; üretim araçları, ham madde ve işçiden satın alınan emekten oluşur.

Her değer kapital olmadığı gibi, her değere sahip olan kişi veya kurum da kapitalist değildir. Kapitalisti belirleyen temel faktör, *pazar için üretim yaparken ücretli emek* satın almasıdır.

Liberal kapitalist ekonomi dönemi; üretim süresi sonu elde edilen kâr ve artı değer, doğrudan veya banka borsa ve başka kredi kuruluşları aracılığıyla ve de tüketim yolu ile dolaylı olarak yeniden kapitale dönüşüp yeni değer üreten, insanlığın ekonomi tarihinde o zamana kadar görülmemiş hızla geliştiği ilerici bir dönemdir.

Bu dönemde, üretimin toplumsal niteliği ile yürürlükteki üretim ilişkileri (mülkiyet ilişkileri) *temel çelişkisi* zaman zaman çatışmaya dönüştü de dünya genelinde baş çatışmaya dönüşmedi. Başka yeni olgular ve yeni çelişkiler ortaya çıktı.

Üretimin hızlı şekilde gelişmesi, kapitalin hızla artması ve belli ellerde yoğunlaşması, kapitalist tekellerin oluşmasını sağladı. 1900'lü yıllara gelindiğinde sisteme *kapitalist tekeller* hakimdi. Bu dönemde gelişmiş Batı Avrupa ülkelerinde biriken ve tekellerde yoğunlaşan finans kapital öteki ülkelere ihraç edilerek kapitale dönüştürülüyor, buralardan faiz ve yüksek kâr sağlanarak daha fazla finans kapital elde ediliyordu.

1871 - 1914 döneminin son yıllarında kapital ihracı hızla gelişmiş, 20. yüzyılın başlarında Fransa'nın ülke dışındaki ka-

pitali yaklaşık olarak 30 - 34,5 milyar Frank, İngiltere'nin kolonilerle beraber ihraç ettiği kapital 3.191.836.000 Sterline erişmekteydi. Almanya'nın ihraç ettiği kapitalin miktarı 35 milyar Marktı. Bu dönemde ABD büyük çapta kapital ithal eden ülke durumundaydı.

1910 yıllarında tröstlerin ve tekellerin ulusal üretimdeki payı iyice artmıştı. Üretim; tekstilde % 50, züccaciye % 54, pamuklu dokumada % 60, besin sanayisinde % 62, içki sanayiinde % 81 ve demir-çelikte % 84'ü tekeller tarafından yapılmaktaydı.

Kendi iç dinamikleriyle gelişen ülkelerdeki kapitalist tekellerin üretimleri daha da arttı, üretim güçleri gelişti. Fakat üretim arttıkça kâr oranları azalıyordu. Zaten, dış pazarlara kapital ihracının nedeni bu durumdu. Ayrıca, sistemin yaşayabilmesi için dış pazarlara ihtiyaç olduğu da ortaya çıktı. Bir süre sonra, ***elde edilen değer bir kısmı kapitale dönüşemez duruma geldi.*** Tekelleşen kapitalist ekonomilerde finans kapitalin kaynakları işte bu gelişmelerdir.

Sonuç olarak: Kapitalist tekeller, kasalarında yoğunlaşarak biriken finans kapitali ülke dışındaki pazarlara ihraç ederek kapitale dönüştürmek zorunda kaldılar. Kapitalist tekellerin emperyalist savaş politikaları da bu ekonomik dinamikten kaynaklanır.

1914 - 1939 YILLARINDA FİNANS KAPİTAL

Üretim artışından dolayı dünya pazarlarının daralması ve finans kapitali ihraç etmek için uluslararası pazar arayan kapitalist tekellerin arasındaki rekabet çatışmaya dönüştü. Emperyalist tekelci kapitalist devletler dünya pazarlarını ve hammadde kaynaklarını paylaştı. Bu durum 1.Dünya Savaşı'na yol açtı. 1914 yılında temel çelişkiden kaynaklanan baş çatışma ***kapitalist tekellere dayanan emperyalist devletler arasındadır.***

ABD; 1.Dünya Savaşı'nda, savaşı iki tarafa da silah ve savaş araçları satarak elde ettiği büyük kârın çoğunu yeniden yatırıma dönüştüremediğinden girdiği ekonomik krizden çıkmak için elinde kalan finans kapitali değişik ülkelere ihraç etmek zorunda kalmıştır.

Bu durum, 1919'da toplanan Sivas Kongresi'nde "Amerikan Mandası" tartışılırken hazırlık komisyonuna sunulan muhtırada da yer almaktadır.

«... Bildiğiniz gibi, savaşın başında Amerika uzun süre tarafsızlığını koruduğundan Avrupa'ya ve özellikle savaşı toplumlara karşı satıcı durumunda bulundu. İhracatının büyük bir kısmını da savaş gereçleri oluşturduğundan Amerika'da savaş sanayisi kısa zamanda olağanüstü biçimde arttı. ... Amerika ticareti en büyük kârını düşmanlarımızdan görüyordu. Hatta eğer rakamlarda yanılmıyorsam, itilafa olan ihracatı 174 milyar [dolar] kadar bir toplama ulaştığı halde bizim tarafındaki ancak 24 milyar kadar birşey tutuyordu. ... [Amerika] 1.Dünya Savaşı'nın adeta başından sonuna kadar satıcı durumunda bulunarak Avrupa'dan akıp gelen paranın çokluğundan dolayı parasal

bir krize uğramıştır denilebilir. Bundan dolayı, Amerika dün nasıl savaş gereçleri ihracı zorunda idiyse bugün de adeta para ihracı mecburiyetinde gibi bir durumdadır. Bu sebeple, bu kez de parasal serveti bir çıkış yeri bulmak isteyeceğini çok doğal sayarım. Acaba dünyada para için bizim memleketten mükemmel çıkış yeri düşünülebilir mi? İşte en çok bu sunduğum ekonomik sebeplerin etkisiyle savaşa girmiş bir Amerika'nın yine aynı nedenlerle Osmanlı mandasını kabul etmekten çekinmeyeceğini bundan dolayı olası sayıyorum.»

1.Dünya Savaşı sonrası Rusya ve Türkiye kapitalist pazardan kopsa da, Avrupa ve dünyanın birçok ülkesi yıkılmış, yeni pazarlar açılmış, finans kapital yeniden kapitale dönüşme olanağı bulmuştu. Ama sistem yeniden daha fazla finans kapital üretiyor ve elde edilen değer daha fazlası kapitale dönüşemiyordu. Bu değeri ele geçiren finans oligarşisi denilen zümreler (sınıf değil!) palazlanıp geliyordu.

1920 - 1930 döneminde ABD, Avrupa ve Japonya savaşın açtığı yeni pazar olanaklarından yararlanarak, SSCB ve Türkiye de kendilerine has yöntemler uygulayarak, üretim sonu elde edilen değeri kapitale (yatırıma) dönüştürdüler. Bu ülkelerin üretim güçleri eskiye göre hızlı bir şekilde geliştiler.

Gelişmeler Avrupadaki kapitalist tekelleri ve finans oligarşilerini güçlendirdi. İtalya, Almanya ve Japonya'nın finans oligarşileri genel bunalımın (1929-1933 krizi) etkilerinden de yararlanarak ülkelerinde iktidarı ele geçirdiler. Finans kapital yoğun olarak silah ve enerji sanayi alanında kapitale dönüştü. Almanya, İtalya ve Japonya ekonomileri ve devletleri diğer ülkelere göre daha fazla güçlendiler. Güçlerine göre dünya pazarlarındaki paylarını az görmeye başladılar. Genel bunalımın

(1937-1938 krizi) etkileri de eklenince dünyanın ikinci kez yeniden paylaşımının şartları oluştu ve 2.Dünya Savaşı başladı.

Bu dönemdeki çelişkiler ele alındığında, baş çelişki ve çatışmanın; finans oligarşisinin ele geçirdiği Almanya ve İtalya devletlerinin öncülüğündeki *faşist cephe* ile üretim güçlerinin hakim olduğu SSCB ve ABD öncülüğündeki *demokratik cephe* arasında olduğu görülür.

Savaşta, faşist cephe yenildi. ABD ve SSCB bu savaştan, eski durumlarına göre daha güçlü çıktılar. Türkiye savaşa fiilî olarak katılmadı.

1944 - 1991 YILLARINDA FİNANS KAPİTAL

2.Dünya Savaşı'ndan hemen sonra; Bretton Woods konferansında verilen kararlar ile, 1944'de Dünya Bankası (BIRD-WB) ve Uluslararası Para Fonu (IMF), 1947'de dış ticareti serbestleştirmek (Gümrük Birliği) ve uluslararası ekonomik işbirliğini geliştirmek için GATT örgütü kuruldu. Ayrıca, günümüzde adı Avrupa Birliği (AB) olan, Ortak Pazar'ın çekirdeği, Avrupa Kömür ve Çelik Birliği 1951'de kuruldu. Almanya İtalya ve Japonya'ya karşı, Türkiye dahil 46 ülkenin katılımıyla San Fransisko konferansında 1945'de kurulan BM en geniş uluslararası örgüt olarak yerini aldı.

Kurulan bankalar, fonlar, birlikler, ticaret örgütleri; uluslararası finans kapitalin; kapitalin, malların daha kolay ve hızlı dolaşımı, kapitalist tekellerin birleşerek büyümesi ve aralarındaki çelişkilerin giderilmesi için gerekli kuruluşlardı.

Bu yıllarda ABD kapital ihracı için yeni yöntemler geliştirdi. Bunların en önemlisi, Marshall Planı'dır. Planın 1. özelliği "dış yardım" kavramı oluşturmastır. Dış yardımlar; bağışlar, krediler, teknik yardımlar, tarım ürünleri ve mal biçiminde doğrudan; Dünya Bankası kanalıyla dolaylı yoldan yapılan yardımlar; sonuçta kapital ihracıdır. 2.Dünya Savaşı'nda yıkılan yakılan Avrupa'nın yeniden mamur hale getirilmesi, tahrip edilen pazarların canlanması için ABD, Avrupa'ya çok büyük miktarda kapital ihraç etmiştir.

İç dinamikleriyle gelişmiş ülkelerin birbirlerine yaptıkları kapital ihracı, bu ülkelerin pazarlarını ve ekonomilerini birleştirirken kapitalin yoğunlaşmasına, kapitalist tekellerin güçlenmesine neden olmuştur. ABD bu olanakları kullanarak hem kendi iç bunalımlarını çözmüş hem de Avrupa ve Japonya ekonomilerini yönlendirir duruma gelmiştir.

Ekonomik birleşmeler doğal olarak politik ve askerî güçlerin birleşmelerini veya askerî güçlerin birleşmeleri ekonomik güçlerin birleşmelerini beraberinde getirdi. 2.Dünya Savaşı müttefik devletlerin askerî güçlerini birleştirme olanağı yaratmıştı. Ayrıca, 1948 yıllarında birçok ekonomist tarafından savunulan "ekonomi askerîleştirilirse ekonomik bunalımlar önlenir" tezi doğrultusunda, ABD ve Batı Avrupa devletleri NATO'yu kurdular. "Kapitalist devletler" bloğu oluştu.

1957 - 1958 ve daha sonraki bunalımlar ve daha önemlisi SSCB'nin yıkılması, "ekonominin askerîleştirilmesi bunalımları önler" tezinin (çürütülmesi bir yana) insanlık ayıbı ve suçu olduğunu ortaya çıkardı. Silah ve savaş aracı üreten kapitalist tekeller veya sosyalist devlet tekelleri, elde ettikleri finans kapitali savaş sanayinde, ekonomiyi askerîleştirmek için yatırıma

dönüştürdüklerinden geçici olarak üretim ve tüketim arttı. Savaş sanayi ürünleri en hızlı tüketilen tüketim mallarıdır. Bu malların pazarları genişledi. Diğer tüketim mallarının üretimi ve tüketimi hızlandı. Ekonomiler nefes aldı. Fakat ne uzay araştırmaları, ne kritik teknoloji (uzay ve nükleer), ne de askerî amaçlarla hazırlanan “yıldız savaşları”, elde edilen kârın ve artı değer *daha fazla finans kapitale dönüşmesini* önleyemedi. Bu durum, üretim güçlerinin gelişim hızını eskiye yavaşlattı ve ileride doğacak bunalımların kaynağı oldu.

2. DÜNYA SAVAŞI SONRASI SSCB’DE FİNANS KAPİTAL

Yöntem farklılığı olsa da, SSCB de ABD gibi bir yol izledi. Elde ettiği pazarları örgütlemek geliştirmek ve güçlendirmek için Doğu Avrupa sosyalist devletleriyle beraber; kendi aralarında gümrük birliği ticaret ve yardımlaşma örgütü olan COMECON’u, NATO’ya karşı VARŞOVA PAKTI’nı kurdu.

SSCB bir yandan savaşta büyük zararlar gören ülkenin onarımını yaparken, diğer yandan yeni yatırımlarla ülke ekonomisinde hızlı bir gelişme sağladı. 1954 yılından başlayarak hem COMECON’a bağlı, hem de “Üçüncü Dünya Ülkeleri” denilen kapitalist pazardan oldukça kopuk ülkelere kapital ihracı gerçekleştirdi.

SSCB’nin yardımları daha çok teknik ve proje yardımı, kredi ve biraz da bağış şeklinde gerçekleşmiştir. Örnek olarak; Türkiye ile olan ilişkilerini, Hindistan’da demir-çelik fabrika-

ları, petrol rafinerileri ve makine sanayi olmak üzere 35 proje, Mısır'da Assuan Barajı finansmanının sağlanmasını verebiliriz.

SSCB'de nükleer ve uzay araştırmalarına önem ve ağırlık verildi. 1957'de ilk yapay uydu (Sputnik) ve 1961'de ilk insan (Yuri Gagarin) uzaya gönderildi. Gelişen ekonominin ürettiği değerlerin çoğu, savaş sanayisinin gelişmesi için yatırıma dönüştü. Ekonomi askerileştirildi. Asker sovyetleri güçlendi. İşçi sovyetleri öncülüğünü kaybetti. Ama "Kapitalist Blok" karşıtı "Sosyalist Blok" da kurulmuştu.

SSCB'de üretim sonucu elde edilen artı değerin çoğu devlet tekelleri tarafından bilhassa 1950'li yıllardan sonra yeniden yatırıma dönüşmedi. Elde edilen değerin kontrolü devlet tekellerine hakim olan asker sivil bürokratlardan ve teknokratlardan oluşan bir zümre (oligarşi) tarafından ele geçirildi.

Tekelci kapitalist ekonomide olduğu gibi, SSCB'de de üretim sonucu elde edilen değer ve artı değerin tümünün yeniden *insanın ve doğanın yararına* yatırıma dönüşmemesi sonucu finans oligarşisinin oluşması, üretim güçlerinin eskiye göre gerilemesi, ekonomipolitik, siyasî ve askerî bunalımların çıkmasının temel nedenidir.

SSCB'nin ilk kuruluşunda üretim araçlarının mülkiyeti değişik sovyetlerde olsa da nihayet bu araçların mülkiyeti devlet tekellerinin denetimine geçmiştir. Yani, üretim araçlarının özel mülkiyeti *olumsuz* bir şekilde değişikliğe uğramıştır. Yapılan değişiklik, sosyalist üretim ilişkilerine aykırı olduğundan eski devlet biçiminin sönmesini kolaylaştırmamış, zorba devlet biçiminin oluşmasına neden olmuştur. Üretim araçlarının devlet

tekellerinin mülkiyetinde olması, üretim ilişkilerinin sosyalist tanımlanmasının temel ölçütü değildir. Tekeller üretimi gerçekleştirirken ücretli emek (iş gücü) alıyorsa, bu durum artı değer üretir. Değerin bir kısmı yatırıma üretime dönüşmeyerek bir zümrenin elinde yoğunlaşıyorsa, gerçekleşen **mülkiyet ilişkisi** kapitalist üretim ilişkisidir.

Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi (RSDİP), o zamanki tarihsel koşulları ve olanakları doğru değerlendirmiş, 1917 Ekim devriminin ilk aşaması olan ihtilali başarılı bir şekilde gerçekleştirmiş, işçi sınıfı diktatörlüğü kurmuştur.

Üretim araçları ve değişim değerleriyle beraber kapital toplumsal mülkiyete dönüştüğünde, kişisel mülkiyet toplumsal mülkiyete dönüşmüş olmaz. Buradaki değişim mülkiyetin toplumsal niteliğindedir. Bu değişim sınıfsal niteliği ortadan kaldırır. Kapitalist sınıfın ortadan kalkmasıyla beraber işçi sınıfı da ortadan kalkar.

Sovyetler'in kuruluş yıllarında üretim güçlerinin gereği kadar gelişmemiş olması mülkiyet ilişkilerinin olumlu bir şekilde dönüşmesine olanak vermediğinden, SSCB **kişisel mülkiyeti temel alarak** üretim güçlerini ve üretim araçlarının toplumsal mülkiyetini aşağıdan yukarıya doğru geliştirmeyi değil, (özellikle 2.Dünya Savaşı sonrası) üretim araçlarının toplumsal mülkiyetini devletleştirerek ve bu mülkiyet biçimini temel alarak üretim güçlerini ve kişisel mülkiyeti geliştirmeyi hedeflemiştir. Bu durum, bırakalım sosyalizmin gelişmesini, üretim araçlarının toplumsal mülkiyetinin oluşmasını engellediği gibi, sosyalizmi yok edecek olguların (finans kapital ve finans oligarşisi) oluşmasına ve karşı-devrimin gerçekleşmesine neden olmuştur.

Sovyet devrimi, büyük insanlığa tez meyve vermek için erken çiçek açmış zeytin ağacına benzer. Dünya finans oligarşisinin dondurucu kışı, çiçeklerini ve dallarını kavursa da ve hat-ta kökünden kesilse de, zeytin ağacı yeniden canlanır ve meyve vermeyi başarır.

Sovyet devrimi insanlık tarihinin onurlu sayfalarında yerini almıştır. Sosyalistler Sovyet devrimini taklit etmek yerine bu tarihsel uygulamadan büyük dersler çıkartmalıdır.

Uygulanacak ekonomipolitikada asıl olan, kişisel mülkiyet temel alınarak üretim araçlarının toplumsal mülkiyetinin ger-çekleştirilmesidir, sovyet uygulamasının tam tersidir. Doğaldır ki bazı alanlarda tali olarak sovyet yöntemi de uygulanabilir.

Sonuç olarak; Sovyetler Birliği'nde üretim araçlarının mülkiyeti devletleştirilerek katı bir merkezi planlama yönetimi uygulanmış, ***üretimin toplumsal niteliği ile üretim ilişkileri arasındaki çelişki olumlu yönde çözülemediğinden***, “komünizme gidiş” değil, “kapitalizme dönüş” kaçınılmaz olmuştur.

ÇAĞIMIZDA FİNANS KAPİTAL

20. yüzyılın başlarında finans kapitalin iki ayrı tanımıyla karşılaşıyoruz.

1) Bankaların yönettiği, sanayicilerin kullandığı kapital. Bu tanım finans kapitali *geçici olgu* olarak algıladığından ve finans kapitalin işlevi bakımından sadece bir özelliğini ifade ettiğinden eksikti.

2) Finans kapital; üretimin artması ve kapitalin yoğunlaşması ile tekellerin doğuşu, bankaların sanayi ile birleşip kaynaşması veya birbirinin içine girmesi, banka ve sanayi kapitalinin bileşiminden doğmuş *yeni ve sürekli bir olgu*. Yani, sanayi kapitali veya banka kapitali tek başına finans kapitali oluşturmuyordu.

İkinci tanım, olgunun içeriğini ve varoluş biçimini betimlemektedir. Ayrıca, bu tanımın doğruluğunu yaşanan sonraki yıllar kanıtlamıştır. Finans kapital; yatırıma (kapitale) dönüştüğünde niteliğini yitiriyordu ama yeniden üretim sonunda daha fazla miktarda finans kapital, sınıf olmayan bir azınlığın elinde birikiyor ve doğrudan yatırım dışında kullanıldığından kapitalist sınıfa da yabancılaşıyordu.

Finans oligarşisinin değerden maddeyi (doğayı) ayırarak kendi çıkarına yok sayması, “malın fetişleştirilmesinden” öte, *paranın değişim değerinin tanrılaştırılmasıdır*. Giderek reel ekonomiden kopan finans oligarşisinin bu karakteri, klasik dönem burjuva ekonomistlerinin emek değer teorisindeki “malın” emek yanını yücelterek öne çıkarmaları, malın (pa-

ranın!) kullanım değerini yok saymalarından kaynaklanmaktadır.

1900-1930 yılları başlarındaki finans kapital ile günümüzdeki finans kapitalin *işlevleri (fonksiyonları) bakımından* değişen ve gelişen özelliklerini gözardı etmemek gerekir. Çağımızda; finans oligarşisinin tekelindeki çok çeşitli fonlarda biriken trilyon dolarlarla ifade edilen *finans kapital*; ı ışık hızı ile dolaşarak küreselleşen ve *çeşitli çoğaltan yöntemler* kullanılarak değişime uğrayan kapitale dönüşmemiş göreceli değer (para - mal) olarak tanımlanabilir.

Nihayetinde finans kapital; üretim güçleriyle doğanın tekelci kapitalist üretim ilişkileriyle kucaklaşması sonucu orkaya çıkan bir değerdir. Bu değerin aslı insan emeği ve doğadır. Değerin finans kapitale dönüşmesinin nedeni mevcut üretim ilişkileri (özünde mülkiyet ilişkileri)'dir. Bu nedeni ortadan kaldırmak için mülkiyet ilişkilerinde, insanın ve doğanın yararına (olumlu) değişiklikler yapmak gerekir.

ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NDE FİNANS KAPİTAL

ÇHC ekonomisinin 2003 - 2013 yılları arasında ortalama % 10 - 8 büyümesi tesadüflerin eseri değildir.

Çin Komünist Partisi ve hükümetleri; Sovyetler Birliği'nin dağılmasından ve daha önceki ekonomi politik uygulamalardan

dersler çıkartarak “eski kapitalist” (Keynesyen) teorileri hayata geçirmenin geriye dönüş (revizyonizm) olacağı kararına varmışlardır.

“Güdümlü pazar ekonomisi”ne geçişi, önce Şenzen ve Şanghai bölgelerinde 10 yıl süreyle denemişler, Deng Siaping zamanında 12 bölgede uygulamaya başlamışlar, elde edilen ekonomipolitik başarılarından sonra uygulamayı sürdürmüşlerdir. Bu arada ÇHC Dünya Ticaret Örgütü’ne üye olmuş ve bu örgütün kurallarına uyacağını kabul etmiştir.

Günümüzde başta ABD ve Almanya olmak üzere dünya ülkeleri Çin’e 1,5 trilyon dolar kapital (doğrudan yatırım) ve 1 trilyon dolara yakın finans kapital ihraç ederken, Çin de dünya ülkelerine 0.6 trilyon dolar kapitali, ayrıca ülkedeki bölge (gölge) bankaları aracılığıyla halkın 100 milyarlarca dolar tutarındaki tasarruflarını (Çin’de tasarruf oranı % 51) finans kapital ve kapital olarak ülke içinde ve dışında anlaşma yapılan şirketlerle beraber istenilen yerde yatırıma dönüştürmektedir.

ÇHC’nin emperyalist tekelci kapitalist devletlerle olan yukarıdaki ekonomipolitik ilişkileri, Çin ile dünya kapital ve finans kapitalinin evliliğinin göstergeleridir.

ÇHC’nin ulusal geliri 9,3 trilyon dolardır. ABD’den (16,5 trilyon dolar) sonra dünyada ikinci sıradadır. Önümüzdeki yıllarda ÇHC’nin ABD’nin önüne geçmesi beklenmektedir. ÇHC’nin ihracatı 2,2 trilyon, ithalatı ise 2 trilyon dolardır (2014 yılı sonu).

Çinde üretim güçlerinin eskiye göre gelişmesinin sürmesi için elde edilen değerin azınlık bir çete tarafından gasp edilme-yerek finans oligarşisinin oluşmamasına bağlıdır. Bu da elde

edilen ulusal değerden herkesin üretime katkısı oranında aldığı *kişisel pay dolayısıyla üretim araçlarının toplumsal mülkiyetine ortak olmasıyla mümkündür*. Ulusal değer; elde edilen ulusal hasıladan “doğanın hakkı, doğaya” ayrıldıktan ve bazı kesintilerden sonra kalan “saf değer”dir.

TÜRKİYE’DE FİNANS KAPİTAL

Türkiye; tasarruf oranı yetersiz (% 8-14) olan, kapital ve finans kapital ithal eden, ekonomipolitik yapısı genelde bu temele dayalı “gelişmekte olan bir ülke”dir.

1980’li yıllarda Faşist Cunta öncülüğünde 24 Ocak Kararları uygulanırken, Türkiye Devleti ithal ettiği kapital ve finans kapitalle beraber kapitalist sistemin ürettiği enflasyonu da ithal etmiştir. Ülkemizdeki enflasyon iç dinamikten kaynaklanmadığından, enflasyonun seyri de iç dinamiğiyle gelişmiş ülkelerin seyrinden değişik olmuş, yüksek enflasyon kısa zamanda *süper enflasyona dönüşmemiş*, onlarca yıl sürmüştür. Bu sürede finans oligarşisi yerli işbirlikçileriyle birlikte özelleştirme, vb. yöntemler adı altında; Türkiye’nin devlet ve özel bankalarını, fabrikalarını, tarıma dayalı sanayi kuruluşlarını, kısaca “Cumhuriyet’in tüm birikimleri”ni talan etmişlerdir.

Sonraki birkaç yıl içinde nihayet enflasyon “süper enflasyon”a dönüşmüş, gecelik faiz % 6 - 7 bine çıkmış, hükümetin yanlış politikasından da yararlanan finans oligarşisi bu sefer de Merkez Bankası’nı finans kuruluşlarını ve borsasını soymuş,

ülke ekonomisi çökmüş, IMF bile anlaşmaya ve kredi vermeye yanaşmamıştır.

2000’li yılların başlarında Dünya Bankası öncülüğünde IMF’nin kefilliğinde 30 milyar dolar borçlanılarak ülke ekonomisi ve kurumları yeniden yapılandırılmak kaydıyla “Türkiye’nin Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı” kabul edilmiştir.

Özet olarak:

1) Ulusal pazarda dolaşmak üzere basılacak para miktarının mevcut döviz miktarıyla sınırlandırılması anlamını taşıyan “para kurulu”nun kurulması,

2) Bankaların, Menkul Kıymetler Borsası ve ve diğer kredi kurumlarının yapısının ve amacının; finans kapitalin dolaşımı, alım ve satım işlerinin görülmesi doğrultusunda değiştirilmesi,

3) Ulusal ekonomik programların stratejik hedefi tesbit edilirken faiz dışı denge oranının IMF tarafından tesbit edilmesi,

4) Merkez Bankası’nın ve ekonomik kurulların özerk yapıya kavuşturulması.

Bu programı; DSP-ANAP-MHP koalisyon hükûmeti uygulamaya başlamıştır. 2003 yılında iktidara gelen AKP hükûmeti de uygulamayı sürdürmüştür.

Programın ikinci aşamasının amacı; yapısal ekonomik reformları gerçekleştirmek ve reel ekonomiyi güçlendirmek için, yatırım ve üretimi arttırarak halkın refah seviyesini yükseltmek olduğu halde, süreç içinde AKP hükûmetleri Güçlü Ekonomiye Geçiş Programını Rant Ekonomisine Geçiş Programına dönüştürmüştür.

AKP hükûmetleri; özelleştirme, bina yapımı ve kirayı (rantı) öne çıkararak bu programı uygulamak için, gelirini ham-petrol ve doğalgaz gibi enerji kaynaklarından sağlayan finans oligarşisinin egemen olduğu Suudi Arabistan Krallığı, İran yönetimi, Kuveyt, Katar ve Birleşik Arap Emirlikleri ile derin ilişkilere girmiştir.

Suudi Arabistan Krallığı, Kuveyt, Katar ve Birleşik Arap Emirlikleri'yle sürdürülen ekonomipolitik ilişkiler, laik devletlerle olan ekonomipolitik ilişkilerden farklıdır. Bu devletlerde genel hukuk (Kamu, medenî, ticaret, vb.) dinî hukuka (Vahabi selefilîği şeriatına) dayandığından ilişkilerde çifte hukuk kurallarının uygulanması zorunlu olarak ortaya çıkmaktadır.

Suudi Arabistan Krallığı, Kuveyt, Katar ve Birleşik Arap Emirlikleri, laik devletleri “kâfir devlet” olarak kabul ettikleri için bu devletlerle ekonomik ilişkilerde “takiye” yapmak zorundadırlar. Direkt devletle değil, tesbit edilen tek sorumlu “kefil”le çalışırlar. Sorumlu kefil devletlerin en yetkili kişileri arasından seçilir.

Bu ülkelerde her türlü faiz “haram” olarak kabul edildiğinden finans ilişkilerinde ve borç alışı verişlerinde “takiye”ye ve bunu gerçekleştirmek için aracı kuruluşlara ihtiyaç vardır.

Örneğin; banka işlemlerinde mudiye faizin kâr payı olarak ödenebilmesi için katılım ortaklığını gerçekleştiren finans kuruluşları olması gerekir. Borçtan doğan faizin ödenmesi için “sukuk” kuralları işletilir. Sukuk yöntemi; gayri menkule ortak edilen kişi veya kuruma, borç faizinin kira karşılığı olarak ödenmesi suretiyle yapılan takiyedir.

Adı geçen ülkelerde ekonomik ilişkiler her türlü suistimale açıktır. Rüşvetin küçüğünün adı bahşiş, büyüğünün adı himmettir.

Suudi Arabistan Krallığı, Kuveyt, Katar ve Birleşik Arap Emirlikleri'yle ekonomik ilişkileri sürdüren laik devletlerin şeklen de olsa bazı dinî kuralları kabul etmesi ve bunları uygulaması eşyanın tabiatındandır.

Bu doğrultuda AKP hkmetleri:

1) Nur Cemaati ile ekonomik ve siyasi eylem birliği yaparak glenmişler, Anayasa'daki laiklik karşıtı eylemlerin odağı durumuna gelmişlerdir. Cemaat'in gücünü de kullanarak laikliğin baş koruyucusu olan Türkiye Cumhuriyeti ordusunun st kademesini yasa ve hukuk dışı yollarla tasfiye ederek, orduyu pasifize etmişler ve itibarsızlaştırmaya çalışmışlar; finans oligarşisinin orta ve uzak doğu politikalarına ters düşen silahlı kuvvetler içindeki Atatürkçü subayları İngiliz taktiği kullanarak saf dışı etmişlerdir.

2) Din hukuka dayalı kuralların uygulanmasını devlet ve kamu alanlarında meşulaştırmışlardır. Devlet ve kamu kurumlarında çalışan kadınların ve eğitim kurumlarında okuyan kız öğrencilerin saçları görülmeyecek şekilde başlarını rtmelerini serbest kılmışlar, okullarda (İmam Hatip liseleri hariç!) Din Kültürü ve Ahlk Bilgisi dersinin zorunlu olarak okutulmasını sürdürmüşlerdir. Türkiye Cumhuriyeti Devleti kurucu önderlerini itibarsızlaştırmak için çalışmışlar ve onlara hakaret etmeyi meşulaştırmışlardır.

3) Devlet ve kamu malını ele geçirmek, kara para aklamak için aracı olarak yandaşlarına hısimlarına çeşitli isimlerde dernek ve vakıflar kurduymuşlardır.

4) Özel Katılım Bankalarını güçlendirmişler, ayrıca dinî kurullarla çalışan Devlet Katılım Bankaları kurma kararı almışlardır.

AKP hükûmetleri adı geçen Devlet ve Emirliklere, alınacak borç karşılığı ortak edilecek veya kiraya verilecek gayri menkuller ve işletmeler seçmişlerdir. Bunlar; özellikle bakımı onarımı devlet tarafından yapılan ve masrafları bütçeden karşılanan “kâr”ı hizmet karşılığı olan (Hava alanları, Deniz limanları, Paralı kara yolları, Demir Yolları, Köprüler ve yapay su yolları, Devlet daireleri ve saraylar, Özel ve tüzel AVM’ler, vb.) kamu kurum ve işletmeleridir.

Günümüzde de bu kurum ve işletmelerde; inşaat, yatırım, bakım, onarım işlerinde, yolsuzluk, ihalede fesat, rüşvet alma, ekonomik hırsızlık yapılmadan iş yapılmamaktadır.

Sonuç olarak; işletmeler ve gayri menkulleri kullanım değeri dışında aynı anda değişim değerine dönüştürerek, kamunun ve devletin yararına değil, kişisel menfaatler için bütçe gelirlerinin kullanılması (çalınması, çaldırılması) ağır suçlardandır.

AKP’nin ortağı Cemaat’le çatışması; Cemaat’in siyasi olarak illegal, ekonomipolitik olarak legal; AKP’nin ise siyasi olarak legal, ekonomipolitik olarak illegal uygulamalarından doğan karşılıklı paradokstan kaynaklanmaktadır. Çekindikleri ve engel olarak gördükleri ordunun gücü pasifize edildikten sonra AKP hükûmetinin icraatlarından olan;

1) Devletin eline geçen Sabah Medya Grubu'nun devlet bankalarından alınan krediler kullanılarak ve “kefil” usulüyle Katar finansmanı desteğiyle, yasal olmayan uygulamalarla yandaşlarla beraber ele geçirilmesini;

2) Türkiye İran doğalgaz ticaret ilişkilerinden yararlanılarak kara para aklama, yolsuzluk dolayısıyla rüşvet, ekonomik hırsızlık yoluyla çıkar sağlamak, “ortakların elemanları” tarafından hükûmete aile boyu suçüstü yapılarak olayın açığa çıkarılması sonucu Hükûmet'in de “Cemaat taraftarlarını” devlet örgütlerinden tasfiye etmesini ibretle seyretmekteyiz.

Ayrıca, AKP hükûmet yetkililerinin yasal olmayan yollarla Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi vatandaşlarıyla işbirliği yaparak Irak hampetrolünü gemilere ve tankerlere yükleyip pazarlamaya çalışmasını dünya alemden öğrenmekteyiz.

Sonucun sonu

Seçilen Başbakan'ın öncülüğünde AKP hükûmeti dünya konjonktürüne uygun olarak Dünya Ticaret Örgütü kuralları doğrultusunda Avrupa Birliği ve diğer devletlerle ekonomipolitik ilişkilerinin sürdürürken, diğer taraftan “Saray”da oluşturulduğu söylenen “Başkanlar Hükûmeti” de Suudi Arabistan Krallığı, Katar, Kuveyt, Körfez'deki Birleşik Arap Emirlikleri ve benzer finans oligarşileriyle “kefil” usulüyle “sukuk” kurallarına uygun ikili (takiyeli) hukuk doğrultusunda ekonomipolitik ilişkileri sürdürmektedir.

Cumhurbaşkanı'nın AKP hükümetleri'ne zaman zaman başkanlık yapmak istemesinin nedeni, daha çok bu "iki hükümet" in uyumlu bir şekilde çalışmasını sağlamak içindir.

AKP hükümeti dört yıl daha iktidarda kalırsa, 3 milyar dolarlık Sarayı, yeni yapılan 32 milyar Euroluk 3. hava alanını ve 3. Boğaz köprüsünü çeşitli ekonomipolitik yöntemler uygulayarak finans oligarşisine ve yandaşlarına çıkar sağlamak için nasıl kullanacağını veya "cebine mi koyup götüreceğini" göreceğiz.

AKP hükümeti sukuk kuralına dayalı ekonomi politikalarını uygulamak için hazırlıklarını hızlandırmış, Türkiye Cumhuriyeti'nin malı olan ve devlet dairesi olarak kullandığı binaların değerini 15,5 milyar TL olarak tesbit ettirmiştir. Rayıç değer 40 - 50 milyar TL'dir.

FİNANS KAPİTAL VE ULUSLARARASI PARA FONU (IMF)

Kapitalist sistem küreselleşmesini 2.Dünya Savaşı'ndan sonra kurumsallaştırdı. Bu kurumlardan Dünya Ticaret Örgütü (WTO) genellikle; uluslararası ekonomipolitik ilişkilerin yöntemini, kurallarını, işleyiş biçimlerini; Dünya Bankası (WB) uluslararası kapitalin dolaşım, yatırım ve yardım işlerini; düzenleyen ekonomipolitik örgütlerdir. IMF ise; sistem içindeki uluslararası ekonomipolitik ilişkilerde "kefil olan", "yeşil ışık yakan", "öğüt veren" bir kuruluş olsa da, asıl görevi uluslararası

sı finans kapitali yönlendiren; transferiyle, borç alımıyla verimiyle ilgili tüm işleri düzenleyen bir kuruluştur.

WB'nin başkanı ABD vatandaşı, IMF'nin başkanı AB vatandaşı olmak zorundadır. Devletlerle bu kuruluşlar arasında birbirini etkileyen ilişkiler vardır. Devletle ilişkileri olmasa bu kuruluşlar işlevlerini yerine getiremez. IMF en büyük ortağı olan ABD'nin Hazine Bakanı'ndan olur almadan iş yapamaz. Bakan da direkt ABD Başkanı'na karşı sorumludur. Başkan da Kongre'ye, Kongre de Amerikan finans oligarşisine karşı sorumludur.

FİNANS OLİGARŞİSİ

Finans kapitalin birikmesiyle 20. yüzyılın başlarında oluşan bu zümrenin o dönemde devletleri ele geçirecek güçleri yoktu. Tekelci kapitalistlerin yedeği konumundaydılar. Daha sonraki yıllarda güçlendiler. Finans oligarşileri kapitalist tekel-lerle bütünleşerek kapitalizmin tahtına oturunca kapitalist sınıf tali duruma düştü. Finans oligarşileri üretim güçlerini ve devleti etkileyen birinci güç durumuna geldi.

Finans oligarşisi; finans kapital sahibi; faiz, kur farkı ve değer kazanç oranlarından yararlanıp ***çıkarları için haksız olarak devlet gücünü ve olanaklarını kullanıp*** spekülâtörlük (vurgunculuk) yapan, azami ve sonsuz kâr amaçlayan, sınıf olmayan azınlık bir grup (çete) olarak tanımlanabilir.

Finans oligarşisi; hiyerarşik yapı olarak örgütlenmiş görünse de aslında yapısı ağ biçimindedir. Ağın merkezinde, en büyük bankaların sigorta şirketlerinin yatırım bankaları ve fonlarının sahipleriyle beraber yöneticileri vardır. Bu ağ ile içiçe geçmiş ikinci çember; askerî ve diplomatik kurumlardan, ülke içindeki pazardan ve dışarıda devletin dış siyasetinden menfaat sağlayan enerji ve inşaat şirketlerinden oluşur.

Finans oligarşisi azınlık bir gruptur ama, çağımızda ekonomipolitik alanda birinci güce sahiptir. O baştır, gövdesi tekelci kapitalist sınıf içindedir. Kolları her çeşitten en küçük ve en büyük kuruluşlara kadar uzanır. Siyasal alanda yürütme onun hizmetkârıdır. Hükûmetleri kullanarak, egemenlik ve güvenlik kurumlarını emrine alır. Şartlara göre bunun tersini de yapar. Bu kurumları kullanarak hükûmetleri hizaya getirir veya değiştirir.

Finans oligarşisi, mensubu, kolları ve uzantılarını belirleyen en önemli nitelik (mihenk taşı), çıkar için ***haksız olarak devlet gücü ve olanaklarının*** kullanılmasıdır.

Banka veya değişik kurumlarda az veya çok parası, döviz, altını, vb. değerleri, borsalarda hisse senetleri olan kurum ve kişiler; en küçük veya en büyük hizmet veren, değişik alanlarda faaliyet gösteren vakıflar, dernekler, sendikalar, kredi ve ihale alan kurumlar kişiler, vb. kendi çıkarları için ***devlet gücünü ve olanaklarını haksız olarak kullanıyorlarsa***; finans oligarşisi, mensubu, kolları ve uzantılarıdır. Adı geçen kurum ve kişiler, devletle bu türden ilişkileri yoksa finans oligarşisi mensubu, kolları ve uzantıları olarak nitelenemezler.

Örnek: Dünyanın varlıklı kişilerinden spekülâtör George Soros ve Julian Robenson tanınmış finans oligarşisi mensuplarıdır. Çünkü onlar faaliyetlerinde çıkarları için haksız olarak devlet gücünü ve olanaklarını kullanıyorlar.

Halbuki, dünyanın en büyük kuruluşu (piyasa değeri 575 milyar dolar) olan Microsoft'un sahibi Bill Gates (son yıllarda kişisel varlığı 76 milyar dolar) ve ortağı Paul Allen (daha sonra ayrılıp kendi kişisel şirketini kurdu), finans oligarşisi mensupları olarak nitelenemez. Onlar faaliyetlerinde çıkarları için devlet gücünü ve olanaklarını **haksız olarak** kullanmıyorlar. Kuşkusuz küreselleşmiş bu devasa kuruluşların içinde de finans oligarşisinin kolları ve uzantıları vardır.

Sanayi ve bilişim teknolojisinin gelişmesi, değerin çok hızlı dolaşarak değişim olanakları bulması; faiz, kur farkı, borsa kazanç oranlarının kaldıraçlar kullanılarak çoğaltılması; finans oligarşisini azami kârdan öte sonsuz kâr amacına yöneltmiştir. Ayrıca, birçok yöntem kullanarak kapitalistleri de sömüren finans oligarşisi, gerektiğinde hile ve dolandırıcılıkla sıfır değerden sonsuz kâr sağlamaktadır. (Kapitalin kapitaliste yabancılaşması esprisi).

Finans oligarşileri, kriz dönemlerinde varlıklarını kaybettiklerinde, emirlerindeki devletin “şefkatli kucağına” sığınıp çeşitli yöntemler uygulayarak devlet bütçelerini de soyup yeneden düze çıkmaktadır.

Finans oligarşileri, aynı zamanda, devletin sahibi olduğu veya kontrol ettiği savaş sanayi ve enerji sektörleriyle iç içedir. En hızlı tüketilen tüketim malları olan savaş sanayi ürünlerine ve enerjiye harcanan giderler genellikle devlet bütçesinden

karşlanır. Bunların alımında satımında rüşvet, yolsuzluk, ekonomik hırsızlık diz boyudur.

Finans oligarşileri, ayrıca, banka ve sanayi tekelleriyle, daha çok geri ve gelişmekte olan ülkelerde eğitim, hizmet ve dinî alanlarda kurulan vakıf ve benzeri kuruluşlarla işbirliği yapar. Bu kuruluşlar, devlet mallarını ele geçirmek ve kara para aklamak için kullanılır. Bu kuruluşlar devletin gücünü ve olanaklarını kullanarak gelişir. Bunların mensupları finans oligarşisinin hizmetkârı olan partilerin oy depolarıdır.

Finans oligarşileri devlet gücünü kendi çıkarları için kullanarak değişik ülkelerde gerici ayaklanmalar ve komplolar düzenler. Ülke halklarını birbirine düşürüp içsavaş çıkartmak veya uyutmak için aracılık yapar. Kendilerine karşı çıkan kurumları ve insanları, inanılmaz alçakça iftiralar attırarak ve yalan haberler yaydırarak itibarsızlaştırıp yıpratır. Hırsızlığı dolandırıcılığı rüşveti ve her türlü ahlâksızlığı halk kitleleri katında meşrulaştırır. Finans oligarşisinde sınıf ahlâkı yoktur. ***Finans oligarklarının ahlâksızlığı, onların şerefidir.***

Yürürlükteki mülkiyet ilişkileri insanın ve doğanın yararına değiştirildiğinde; değer, finans kapitale dönüşemediğinden, finans oligarşisi de oluşamaz.

Finans oligarşisi; devletle ilişkisi kesildiğinde “dişleri sökülmüş çakal” bile değildir. Artık o, içinde mal olmayan zavallı bir market sahibi gibidir.

DÜNYA PAZARLARININ ÜÇÜNCÜ DEFA PAYLAŞILMASI

1980’li yılların başında dünya pazarları, enerji ve hammadde kaynakları, emperyalist tekelci kapitalist devletler tarafından üçüncü defa yeniden paylaşılmaya başlanmıştır.

Gürcistan’dan Soçi’den Trabzon’a, Trabzon’dan Sivas’ın ortasından Mersin’e, oradan Kıbrıs’ı ikiye bölen ve Libya’dan (Bingazi’den) geçen bir hat çekilmiştir. Bu hat, genel olarak konvansiyonel silahların sınırlandığı ve sınırlanmadığı bölgeyi birbirinden ayıran sınırdır. MS 800 yıllarında Avrupa ile Asya’yı, Roma İmparatorluğu ile İslam dünyasını, Anadolu’nun ortasından ayıran sınırla aynıdır.

Bu paylaşmada,

1) Türkiye’nin ortasından geçen hattın batısında bulunan ve Sosyalist Blok’ta yer alan Doğu Avrupa’daki “üçüncü dünya” ülkeleri ve pazarları, NATO ve Avrupa Birliği Devletleri’nin payına düşmüştür.

2) Hattın doğusunda kalan ve Hindi Çin’e kadar uzanan bölge (Hazar havzası, İran, “Türkî Cumhuriyetler” ve Ortaasya’nın kuzey bölgesi hariç!) ABD-İngiltere ortaklığına, Libya ve Kuzey Afrika (Mısır hariç!) Fransa ile İtalya’ya bırakılmıştır.

Hattın batısındaki paylaşılacak bölgenin geri cephesini tahkim etmek için Kapitalist Blok’un müttefiki olan Türkiye’de 12

Eylül 1980’de askerî darbe yapılarak ilk operasyon gerçekleştirilmiştir. Paylaşım *geri cephe görevi verilen Türkiye’de* faşist bir rejim kurularak istikrar sağlanmıştır.

Hattın batısında paylaşım 1980’li yılların ortalarında fiilî olarak başlamıştır. Kapitalist Blok, Sosyalist Blok’u kuşatmış, temel çelişkiden kaynaklanan baş çatışma öne çıkmıştır. Bu yıllarda Sosyalist Blok’u oluşturan ülkelerin çoğunda finans oligarşisinin egemen olduğu tek partilerin mutlak iktidar olması ve uyguladıkları ekonomipolitika, üretim güçlerinin hızlı bir şekilde gerilemesine neden olmuş, bu durum ülkelerde ekonomik politik ve sosyal bunalımlar yaratmıştır. Ülke halkları mevcut duruma ve düzene karşı ayaklanmışlardır. Orta Avrupa’da tüm insanlığın gözleri önünde bölge insanları birbirlerini öldürmüş, insanlar üzerine bombalar yağmış, devletler yıkılmış, ülkeler bölünmüştür. Ortaya çıkan olgulara ve etkilere karşı koyamayan Sosyalist Blok ve SSCB dağılmakla kalmamış, RFSSC de yıkılarak Rusya Federasyonu ve Doğu Avrupa’da Ortadoğu’da Asya’da yeni devletler kurularak kapitalist pazarda yerlerini aldıktan sonra karşı devrim de gerçekleşmiştir.

Paylaşım sonu; Federal Almanya, Ortadoğu pazarlarından ayrılmak ve Türkiye’nin AB’ye katılmasını engellemek şartıyla; en büyük payı almış, Doğu Almanya ile birleşerek AB liderliğini güçlendirmiş ve pazarlarını genişletmiştir. Yeni kurulan devletlerin çoğu NATO ve AB’ye katılmışlardır. ABD bu devletlerden müttefikler edinerek, Karadeniz’den Adriyatik Denizi’ne uzanacak enerji ve boru hatları kontrolünde imtiyazlar elde etmiştir. Kuzey Kıbrıs Türkiye’ye, Güney Kıbrıs AB’ye bırakılmıştır.

Türkiye ve Kuzey Kıbrıs'ın AB'ye katılma sözü Türkiye'ye verilmişse de; AKP hükûmetlerinin AB'ye katılmayı birinci hedef almayıp olayı iç siyasette oya tahvil etmek ve liberalleri yedeklemek için yürüttükleri oportünist siyasetten dolayı, ayrıca ABD ve dolayısıyla Almanya'nın isteksiz ve engelleyici tavırları nedeniyle, verilen söz halen yerine getirilmemiş, Türkiye AB kararlarına (anlaşma değil!) uymayı kabul ederek Gümrük Birliği'ne katılmıştır.

Hattın batısındaki bölgenin paylaşımı 1990'lı yıllarda hızlanarak sürmüş ve 2000'li yılların başında tamamlanmıştır.

YENİ OLGULAR VE GELİŞMELER

SSCB'nin ve Sosyalist Blok'un dağılması, dünyadaki yeni gelişmelerin ve çatışmaların başlangıç noktası olarak alınabilir.

1) Dünyanın üçüncü kez paylaşımında ortaya çıkan en önemli özellik; paylaşım dünya savaşına yol açmamıştır.

Topyekûn savaşın çıkmamasının nedeni; finans kapitalin küreselleşmesi, ekonomipolitik sistemin 2.Dünya Savaşı'ndan sonra Birleşmiş Milletler (BM) ve WB, WTO, IMF, vb. uluslararası örgütler aracılığıyla kurumsallaşması, çatışacak emperyalist tekelci kapitalist devletlerin NATO ve AB gibi ortaklık örgütlerinde yer almaları, Sosyalist Blok'u oluşturan devletlerin çoğunda o dönemde finans oligarşilerinin egemen olması, ÇHC'nin Sosyalist Blok'ta yer almamasından dolayı eşitsiz ve

dengelessiz gelişme yasaasının işleyiş koşullarının dünya genelinde tam olarak oluşmamasıdır.

2) Sosyalist Blok'un ve Varşova Pakti'nin dağılmasından sonra; Amerikan finans oligarşisinin düşünce kuruluşları ve NATO'nun yetkili kurulları “dünya genelinde uygulanan ekonomikpolitik, siyasi ve askeri stratejiler sonucu uluslararası terörizm olgusu sürekli olarak ortaya çıkıyor” tesbiti yapmıştır. Bu nedenle, finans oligarşisinin kendi iç çelişkisinden kaynaklanan 11 Eylül 2001 olayları bahane edilerek NATO'nun stratejik hedefi değiştirilmiştir. Stratejik hedef, **uluslararası terörizmle mücadele** olmuştur.

Bu durumda, NATO için devletlerarası **düzenli savaş** tali duruma düşmüştür. ABD'nin stratejik hedefi NATO ile uyumlu olduğundan, ABD düşman (tehdit) olarak gördüğü devletleri de “terörist devlet” ilan ederek bu hedefin içine almıştır. Bundan sonra NATO ve ABD'nin uluslararası terörizme ve terörist devletlere karşı savaşımı düzenli (klasik) savaş değildir, “gayri nizami harp” veya “asimetrik savaş” denilen düzensiz savaştır, yani operasyondur.

Dolayısıyla, ABD'nin tehdit unsuru olarak gördüğü ve “terörist devlet” ilan ettiği Kaddafi'nin Libya'sı, Saddam'ın Irak'ı, Esad'ın Suriye'si, ayrıca Panama, Haiti ve Kuzey Kore devletleri; NATO'nun ortak üyesi olan Türkiye Cumhuriyeti'nin de düşmanı olmuşlardır.

Adı geçen devletler Türkiye için ne tehdit ne de düşmandır. Irak, Suriye, Libya, Türkiye'nin komşularıdır. Birbirlerini düşman veya tehdit unsuru olarak görmedikleri halde ortaya ters bir durum çıkmıştır. Türkiye'nin dış siyasetindeki bu ters-

likten doğan çıkmazı düzeltmeyen ve emperyalist devletlerin kuklası olan hükümetler başarılı dış siyaset yürütemezler.

Bu devletler hep birlikte hareket etseler bile, somut olarak ABD için tehdit unsuru olamayacaklarını herkes bilmektedir.

ABD'nin bunları tehdit olarak görüp düşman ilan etmesinin asıl nedeni; bu ülkelerin varlıklarına (hampetrol, vs.) el koymak, ayrıca emperyalist yayılma yollarını açık tutmak ve askerî harcamalarını sürdürmek için bahane olarak kullanmak amacıyla düşmanlara ihtiyaç duymasıdır.

3) NATO'nun stratejik hedefinin değişmesi, ABD ve İngiltere'nin NATO'dan daha bağımsız hareket etmelerini kolaylaştırmıştır. Üçüncü paylaşımda haklarına düşen bölgelerde yapacakları operasyonları beraber yürütmek için ABD ile İngiltere ortaklık (müttefiklik değil) kurmuşlardır. Bu ortaklığın öncülüğünde kurulan koalisyonla Türkiye dahil 10-12 NATO üyesi ve ayrıca Avustralya, Japonya, vb. devletler müttefik olarak katılmışlardır.

Fransa ve İtalya kendi paylarına düşen bölgelerde (Libya ve Kuzey Afrika) NATO'dan bağımsız olarak operasyonlar yapmıştır. ABD ve Türkiye NATO ortağı devletler olarak bu operasyonlara destek olmuşlardır.

NATO Afganistan'da ABD'nin El Kaide'ye karşı yaptığı operasyonlar sonucunda ülkenin yeniden yapılanmasına yardım ve destek için yer almıştır. Türkiye de Afganistan'da NATO'nun üst temsilciliği görevini yürütmüş ve bu ülkeye yardım ve destek için asker göndermiştir.

Sonuç olarak; ABD-İngiltere ortaklığı, NATO'dan bağımsız olarak koşullara göre kurdukları yeni koalisyonlarla operas-

yonlar yürütmektedir. Fransa'nın ordusu NATO'ya bağlı değildir. [*] Almanya'nın savaş ve silah sanayisi çok güçlüdür ama ordusu yoktur. NATO'ya yeni katılmış Orta Avrupa devletleri ABD-İngiltere ortaklığıyla beraber hareket etmektedir. Geriye eski NATO ortaklarından başaltı olarak dört devlet; Almanya, Türkiye, İtalya, İspanya kalmıştır.

Sosyalist Blok ve Varşova Paktı dağıldıktan sonra, aslında eski NATO da dağılmıştır. ABD yeni stratejik hedefe uygun olarak NATO'nun sorumluluğunu savaş ve silah sanayisi güçlü olan, ekonomipolitik olarak ikinci büyük güç haline gelen Almanya'ya devretmiştir. Almanya'nın yanına NATO'nun en büyük kara ordusu olan Türkiye verilerek NATO yeniden örgütlenmiştir. NATO'nun Kara Kuvvetleri Komuta Merkezi herhalde bu nedenle Avrupa'dan İzmir'e taşınmıştır.

NATO, ordularını reorganizasyon yapacak orta boy devletler ve uluslararası terörizmi tehdit olarak algılayan ham petrol zengini Körfez ülkelerine savaş araçları ve silah pazarlayan uluslararası finans oligarşisinin aracı ve destek gücüne dönüşmüştür.

Çağımızda NATO'yu ve diğer uluslararası benzer örgütleri savunmaktan öte tartışmak bile insanlık ayıbıdır.

Finans oligarşisine karşı olan platformların; tüm dünyada bu tür silahlı savaş örgütlerinin stratejik hedeflerini, insanların felaketlerinden doğayı ve doğanın felaketlerinden insanları korumak doğrultusunda değiştirmesini, hedefe uygun bir şekilde yeniden örgütlenmesini, donatılmasını savunması ve bu amacın gerçekleşmesi için devamlı mücadele yürütmeyi görev saymaları gerekir.

Türkiye'nin ortasından geçen hattın doğusundaki ABD-İngiltere ortaklığına bırakılan bölgenin fiilî olarak paylaşılmasına geçmeden önce bazı kavramları ve tanımları açıklamak gerekir.

Anlaşma (İttifak): Herhangi bir konuda tarafların görüşme, tartışma, danışma sonrası beraberce aldıkları kararlarda anlaşmalarıdır.

Müttefik: Anlaşma yapan taraflardan herbiridir.

Anlaşmaya uyma: Tarafların beraberce aldıkları anlaşma kararlarına uymalarıdır.

Karara uyma: Karşı tarafın aldığı kararlara uymak.

Örnek: Türkiye Cumhuriyeti; Gümrük Birliği'ne, AB ile anlaşma yaparak değil, AB'nin Gümrük Birliği kararlarına uyarak katılmıştır.

Ortaklık: Tarafların aldıkları kararlarda eşit oya sahip oldukları, giderleri ve yararları kendi gücü oranında paylaştıkları anlaşmalardır.

Örnek: Avrupa Birliği Anlaşması bir ortaklık anlaşmasıdır.

Ortaklarla müttefiklerin arasındaki ilişki: Paylaşmada ortaklar kendi gücü oranında pay alır. Müttefikler ise, yapılan anlaşmalar doğrultusunda ortaklarla yaptıkları işlerin ve hizmetlerin karşılığını ortaklardan alırlar.

Antlaşma: Devletlerin; saldırmazlık, savunma, savaş ve barış amacıyla birbirine bağlanmasıdır.

Örnek: NATO (Nort Atlantic Treaty Organization / Kuzey Atlantik Antlaşması Teşkilatı) adı üstünde bir antlaşmadır.

Aynı zamanda, kararlarda oy eşitliği olduğu için bir ortaklık antlaşmasıdır.

Düzensiz Savaş: Çağımızda; ülkelerdeki bağımsız ekonomik kuruluşlar dahil, devletlerin katıldığı ekonomik politik birliklerin içinde ve dışında yer alan uluslararası finans oligarşisinin egemenliğindeki çokuluslu ekonomik kuruluşların taraf olduğu *ekonomipolitik mücadeleyi* temel alan bir savaş sürdürülmektedir.

Savaşın askerî yanı ise, finans oligarşisinin egemenliğindeki devletlerin uyguladıkları, ekonomik politik ve askerî siyasetlerden kaynaklanan uluslararası terörizme karşı düzensiz savaş biçiminde yürütülmektedir.

Uluslararası finans oligarşisi; terörizmin kaynağının *finans kapital* dolayısıyla kendisi olduğunu, kendisi var oldukça terörizmin de var olacağını ve onunla devamlı mücadele etmek zorunda kalacağını belirlediği için, stratejik hedefi uluslararası terörizmle mücadele olan NATO'yu düzensiz savaşta *kararlı destek gücü* olarak kullanmaktadır.

Düzensiz savaş; devletler arası klasik savaşlara benzemeyen, akla gelen her türlü teknolojik biyolojik psikolojik toplumsal öğelerin kullanıldığı ve asimetrik mücadele (gayri nizami harp, gerilla savaşı) yöntemlerinin uygulandığı kirli bir savaştır.

Uluslararası terörizme ve “terörist devletlere” karşı yapılan düzensiz savaşta genellikle *biyolojik arıtma yöntemi* kullanılmaktadır. Örgütler, yerine göre korunur güçlendirilir. Bu örgütler, devletlere veya başka güçlere karşı, onları zayıflatmak veya birbirlerini yoketmeleri için kullanılır.

ABD-İNGİLTERE ORTAKLIĞINABIRAKILAN BÖLGENİN FİİLÎ OLARAK PAYLAŞILMASI (BÜYÜK ORTADOĞU PROJESİ / BOP)

İran'la on yıla yakın savaştıktan sonra 1990 yılının başında Kuveyt'i işgal eden Irak'a karşı ABD savaş ilan etti. Kurumsal olarak NATO dışında kurulan koalisyon desteğinde ABD ordusu Kuveyt'teki Irak kuvvetlerine karşı savaşarak Kuveyt'i işgalden kurtardı. W. Bush başkanlığında Cumhuriyetçi Parti hükûmeti döneminde gerçekleştirilen savaşta Irak'ın işgal edilmesi olanağı ortaya çıktığı halde, ABD ordusu "iş'i büyütmeden" geri çekildi. Çünkü o tarihte Irak devleti terörist ilan edilmemişti. ABD o günkü koşullarda Irak'ı işgal etseydi, Uluslararası Hukuk'a göre suç işlemiş ve meşruiyetini yitirmiş olacaktı.

O dönemde Türkiye'de iktidar olan ANAP hükûmeti "bir koyup üç almak için" fiilî olarak Ortadoğu bataklığına girmeye çabalamış ama iki koyduğu halde bir bile alamamıştır.

Daha sonraki yıllarda Amerikan finans oligarşisi Büyük Ortadoğu Projesi'nin stratejik hedefini (ortağı İngiltere ile birlikte); birinci aşamada Irak'ın ve Libya'nın yeraltı kaynaklarını (ham petrol, vb.), ikinci aşamada Hindistan'ın pazarını ve emeğini paylaşmak olarak belirlemiştir. ABD Kongresi bu hedefi onayladıktan sonra; hedefi gerçekleştirmek, iktidar olan Cumhuriyetçi Parti'nin veya Demokrat Parti'nin görevidir. Plan yürütülürken bu iki partinin yöntemleri genellikle farklılık göste-

rir. Farklılığın kaynağı, akılları değil, yaptıkları iştir. Cumhuriyetçi'ler sanayicidir, Demokratlar rantçı ve bankacıdır.

Büyük Ortadoğu Projesi'nde ilk aşamada asıl olan Irak ve Libya'dır. Bölgedeki diğer devlet ve ülkelerin cephe ve geri cephe açısından stratejik olarak önemleri ikincildir. Yani, projenin ortağı değil müttefikleridir veya karşı tarafın müttefikleridir.

Süreç içinde ABD'de Cumhuriyetçi Parti'nin klasik "sekiz yıllık" iktidar süresi dolduğundan Clinton Başkanlığında Demokrat Parti iktidara geldiğinde; Irak'ın yeraltı kaynaklarını paylaşmak amacıyla Irak'taki "Aşiret Diktatörlüğü" olarak tanımlanan yönetimi bertaraf etmek için demokratlara uygun olan "saray içi darbe" yaparak Devlet Başkanı Saddam'ı devirme yöntemi seçilir. Plan yerli işbirlikçilerle beraber uygulanmaya başlar. Fakat, sekiz yılda başarılı olamaz.

Bu başarısızlıktan sonra, ABD'de oğul W. Bush Başkanlığında Cumhuriyetçi Parti yeniden iktidara gelir. Cumhuriyetçi Parti'nin yöntemi değişik olacaktır.

Saddam yönetimini bertaraf etmek için "Irak Devleti'nin sınır birlikleri dahil tüm silahlı kuvvetlerinin yok edilmesi gerekir" görüşü kabul edilir.

Planın uygulanması için gerekli hazırlıklar yapılır.

ABD, NATO'nun stratejik hedefinin "uluslararası terörizm ile mücadele" olmasından yararlanarak ve bölgede müdahale edeceği devletleri "terörist" ilan ederek BM Hukuku dışına çıkarmıştır. Böylece, yapılacak "operasyon"lara BM örgütünün karışmamasını sağlamıştır.

NATO zaten ABD-İngiltere ortaklığının istediği zaman kullanabileceği yedek müdahale gücü durumundadır.

ABD-İngiltere ortaklığı bölgede yapacağı operasyonlara destek olmaları için birçok devletin katıldığı yeni ve geniş koalisyon kurmuştur.

ABD ayrıca; Orta Avrupa paylaşılırken en büyük payı alan Almanya'yı, daha sonra bazı Afrika ülke pazarları ve Libya'nın yeraltı kaynakları pay olarak verilen Fransa'yı ve İtalya'yı Ortadoğu pazarlarından kovmuştur.

ABD'nin Irak operasyonunda kuzeydeki müttefiki ve geri cephesi Türkiye'dir.

Türkiye'de o yıllarda en önemli ulusal sorun, Kürt sorunu, dolayısıyla Kürtlerin öncüsü olan PKK sorunudur. PKK'nin silahlı gücü ABD'nin operasyon yapacağı Irak ve Türkiye dağlarında, PKK'nin lideri Suriye'de, PKK'nin öncüsü olduğu halk ise operasyonun geri cephesi olan Türkiye'dedir.

Ortadoğu bölgesinin ABD-İngiltere ortaklığına bırakılmasından önce PKK'yi asıl destekleyen, Almanya Fransa İsveç ile Suriye üzerinden dolaylı olarak Rusya ve başka devletlerdir.

O dönemde ABD için asıl önemli olan, PKK'nin silahlı gücü veya lideri değil, PKK'nin Türkiye'de ***Kürt kökenli yurttaşlar tarafından ne oranda desteklenip desteklenmediğidir.*** ABD bunu öğrenmek için “uygulamalı istatistik” yapmıştır.

ABD hükûmeti; Türkiye'deki hükûmetlerin kendilerini desteklemeyen Kürt yurttaşına karşı uyguladığı faşist siyasetin şerrinden (Ev yıkmak, köy yakmak, hapse koymak, faili meçhul cinayetler yapmak, her türlü işkenceden geçirmek) kaçan

Kürtlerin barınması için BM'ye Irak'ta Mahmur ve Atruş kamplarını kurdurmuş, bir yandan insanlık dışı uygulamaları görmezlikten gelmiş, öte yandan kaçışın (göçün) nereye doğru olduğunu gözlemlemiştir.

Mahmur ve Atruş kamplarına 15 - 20 bin kadar Kürt giderken, 2 milyon Kürt İstanbul'a doğru gitmiştir. Bunların 300 bin kadarı Avrupa ülkelerine geçmeye çalışmıştır.

ABD hükûmeti; bu durumda, Kürtlerin çok küçük bir bölümünün PKK'ye destek verdiği sonucuna varmış ve PKK'yi "terörist örgüt" ilan etmiştir. Dahası, Türkiye Devleti'nin PKK liderini Suriye'den çıkartıp teslim aldığı operasyona destek vermiştir.

O tarihlerde Türkiye siyasi ve ekonomik kaos içindedir. Bu olayın hemen sonrasında Türkiye'de genel seçim yapılmış, Ecevit'in DSP'si seçimde en çok oyu almış ve DSP-MHP-ANAP koalisyon hükûmeti kurulmuştur. Türkiye'de siyasi istikrar sağlanmış ve aynı zamanda halkın ABD'ye sempati duyması artmıştır.

Fakat, ekonomik istikrarsızlığın maddi temeli ortadan kalkmadığı için ekonomideki istikrarsızlık krize dönüşmüş, uygulanmakta olan "Türkiye'nin Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı" yarıda bırakılarak erken seçim kararı alınmıştır. O arada Refah Partisi bölünerek kurulan AKP, yapılan seçim sonunda aldığı oy oranı % 34 olduğu halde % 10 seçim barajı olmasından dolayı seçimi ezici çoğunlukla kazanmıştır. TBMM'ye muhalefet olarak sadece CHP girmiştir. Diğer partiler seçim barajını aşamadıkları için siyaset sahnesinden silinmiştir. AKP hükûmeti kurulmuştur.

Böylece, geri cephe olan Türkiye’de kontrol edilebilir siyasi ve ekonomik istikrar sağlanmıştır.

Irak’ta ise, Sünni yönetimin Şii Araplar üzerinde baskıyı artırması ve Kürtler’i zehirli gaz kullanarak imhaya yönelmesi, Devlet Başkanı Saddam’ın meşruiyetini yitirmesini sağlamıştır. Ayrıca, Irak’ta gizli olarak nükleer silah bulundurma söylemiyle (bu söylemin yalan olduğu daha sonra açıklandı!) Irak’a müdahalenin somut koşulları oluşturulmuştur.

Türkiye’ye 60 bin asker, silah ve savaş araçları yığınağı yapılarak (1 Mart Teskeresi TBMM’de onaylanmadığı için) Irak’a kuzeyden karadan saldırma planı gerçekleşmese de ABD-İngiltere ortaklığı orduları; Şii Araplar’la ve Kürtler’le işbirliği yaparak, kuzeyden Türkiye’nin hava sahasını kullanarak ve güneyden denizden havadan karadan saldırmak suretiyle “operasyon” (savaş!) başlatmıştır. Aylarca süren operasyon sonucu, Irak’ın sınır birlikleri dahil silahlı kuvvetleri yok edilmiş, Irak işgal edilmiş, Saddam yönetimi yıkılmış, devlet mekanizması dağıtılmıştır.

Irak’ta Şii Araplar’ın çoğunluğunda merkezi bir yapı kurulurken, Kürtler de “Kürdistan Bölgesel Yönetimi” adı altında merkezi yapıya katılarak federatif devlet oluşumu ortaya çıkarılmıştır.

Devlet Başkanı Saddam yakalanarak yargılanmış ve idam edilmiştir.

Bu arada, Amerika’da yönetimde olan Cumhuriyetçi Parti’nin 8 yıllık süresi dolmuş ve yapılan seçimler sonunda Obama başkanlığında Demokrat Parti iktidara gelmiştir.

Irak'ta ABD hükûmetinin gözetimi altında Irak Anayasası hazırlanmış ve milletvekili seçimleri yapılmıştır.

Irak merkezi devlet aygıtında Başbakanlık Şii Araplar'a, Cumhurbaşkanlığı Kürtler'e, Meclis Başkanlığı Sünni Araplar'a, azınlıklara ise 3-4 Milletvekilliği verilmiştir.

Irak'taki siyasal yapı, "Aşiret Diktatörlüğü"nden "Aşiret Demokrasisi"ne devlet biçiminde geçişin günümüzdeki örneğidir. Ekonomipolitik alt yapısı ise, ham petrolün çıkarılıp işlenip satıldıktan sonra elde edilen değerın ortaklar tarafından güçleri oranında paylaşılmasına dayanır. Siyasal yapı, hampetrolü *çıkaran işleyen ve satarak değer elde eden* şirketlerin devletlerine bağımlıdır.

BÜYÜK ORTADOĞU PROJESİ VE FİNANS KAPİTAL

ABD hükûmeti; Irak'ta yeni ekonomipolitik ve siyasî yapı kurulduktan sonra, Irak'tan muharip askerî birliklerini geri çekti.

Aşiret Diktatörlüğü zamanında Irak devletine azınlıktaki Sünni Arap Aşiretleri egemendi. Ham petrol çıkarılıyor, bir kısmı işlenerek ve kalan kısım işlenmeden satılıyor, elde edilen değerden Sünni ve Şii Arap Aşiretleri, Kürtler Türkmenler ve diğer azınlıklar yararlanıyordu. Bu değerden en büyük payı Sünni Arap Aşiretleri alıyordu.

Yeni ‘‘Aşiret Demokrasisi’’ dzeninde ise (Klasik paylaşım 1/4 veya 1/3), elde edilen değer 4’e bdlunuyor, 1/4’u ham petrolun sahibine, 1/4’u çıkarana, 1/4’u işleyene, 1/4’u satana veriliyor.

Ornek olarak: 2014 yılında Irak petrollerinin çıkarılması işlenmesi satılması sonucu elde edilen değer (600 milyar dolar) ABD Merkez Bankası’na yatırılıyor. Bu değerin (600 milyar doların), 1/4’u (150 milyar dolar) ıkarılan petrolun sahibi olduğu için Irak hkmetine ve Kürdistan Bölgesel Yönetimi’ne, 3/4’u (450 milyar dolar) ise petrol çıkararak işleyen satan ABD-İngiltere Őirketlerine pay olarak veriliyor.

Ham petrol sahibine ayrılan 150 milyar dolarlık payın % 83’ (125,5 milyar dolar) Merkezi hkmetin ve % 17’si (24,5 milyar dolar) Kürdistan Bölgesel Yönetimi’nin payıdır. Merkezi hkmet için ayrılan payın %70’i Şii Araplar, % 10’u Sünni Araplar, % 3’ diğer azınlıklar için ayrılmıştır. Paylaşımda buraya kadar olan herşey reel ekonomi açısından normaldir.

ABD Merkez Bankası’nda kalan 450 milyar dolar gerçek menkul değer karşılığı, ABD garantili 10 yıllık tahvil çıkarılıyor. 450 milyar dolar gerçek değer, bir anda 4,5 trilyon dolar finans kapitale dnşiyor.

4,5 trilyon dolar, ABD’nin GSYH’nın 1/4 değeri byklğindedir.

Amerikan ve İngiliz Şirketleri en az 10 yıl süreyle 4,5 trilyon dolar değerin gerçek karşılığı olan ham petrol çıkarmak işlemek ve satmak zorunda olduğundan, ABD hkmetlerinin Irak’ta en az 10-15 yıl istikrar sağlaması gerekir. İstikrar sağlanamazsa, yukarıdan aşağıya doğru ilk önce büyük finans kuru-

luşları bankalar ve şirketler batır. Zaten bunalımda olan ABD ve İngiltere ekonomik krize girer.

IRAK'TA ORTAYA ÇIKAN OLGULARIN BÖLGEDEKİ SİYASAL ETKİLERİ

Irak'ın günümüzdeki somut ve soyut koşulları gereği Kürtler'in Irak'ta ayrı devlet kurlmaları için en az 10-15 yıl beklemeleri gerekiyor. Fakat, işleyen süreçte açmazlar da var. Demokrat Başkan Obama'nın Irak'ta istikrarın *üç yılda* sağlanacağı duyurusunda bulunduğunu herkes biliyor. 1,5 yıl sonra ABD'nin devlet başkanı Obama olmayacağı dikkate alınır, bu duyuru ne anlama geliyor?

Bu duyuru; ABD Kongresi'ne, Cumhuriyetçi Parti iktidara geldiğinde Irak'taki istikrarsızlığı (terör sorunu) ortadan kaldırmak için “Demokrat Parti'nin kullandığı yöntemlerle yola devam edilsin” önerisidir. ^[1]

Cumhuriyetçi Parti'nin Irak'ta istikrarı sağlamak için kullanılacağı yöntem, Irak'ın bir parçasının yeniden işgali veya çok daha etkili hava saldırılarından sonra Irak'taki ortak güçlerle birlikte operasyon olabilir. Oluşacak koşullar, Irak'ta Kürdistan Bölgesel Yönetimi'nin ayrı bir Kürt Devleti'ne dönüşmesine yol açabilir. Bu durumun istikrar açısından Türkiye'de karşılığı, Türkiye'deki “Kürt Sorunu”nun Türkler ile Kürtler'in barışması temel alınarak çözülmesidir.

Türkiye’de barışacak taraflardan birinin lideri mahkûm olarak hapistedir ve silahlı gücü dışarıda diaspora olmuş durumdadır. Bu durumda ülkemizdeki Kürt Sorunu’nu çözmek için, asıl olarak soruna içerden değil, dışardan bakmak gerekir.

BÜYÜK ORTADOĞU PROJESİ’NİN BİRİNCİ AŞAMASININ PARÇASI OLAN LİBYA

Paylaşımında Fransa ve İtalya devletlerine bırakılan Libya’da Kaddafi ile özdeşleşen “Aşiret Diktatörlüğü” olarak tanımlanan iktidar, Fransa ve İtalya güçleri tarafından, Selefilîği ideoloji olarak benimsemiş çeşitli uluslararası terörist örgütlerle ve yerli işbirlikçilerle beraber NATO’nun desteğinde yapılan operasyonlarla yıkılmış ve Libya Devlet Başkanı Kaddafi öldürülmüştür. Libya’da hali hazırda birbiriyle çatışan iki hükûmet (Bingazi ve Trablus) kurulmuş ve kaos devam etmektedir.

Libya operasyonunda Türkiye açısından ilginç olaylar gelişmiştir. Türkiye’ye operasyonla ilgili görev verilmemiştir. Türkiye’nin Başbakanı “NATO’nun Libya’da ne işi var?..” diye beyanat verdikten 19 gün sonra müdahale gerçekleşince, operasyona “Olur!..” oyu verdiği anlaşılmıştır. TC vatandaşları Libya’daki yatırımlarını mallarını ve alacaklarını bırakarak Libya’dan Türkiye’ye döndüklerinde ise, hükûmet “Başarılı operasyon yaptık, yurttaşlarımızın tahliyesini gerçekleştirdik!..” diye öğünmüştür.

Irak ve Libya ham petrol kaynakları paylaşıldıktan sonra Ortadoğu bölgesinde denizlerdeki alanlar hariç paylaşılacak bilinen ham petrol alanı kalmamıştır. Günümüzde halen Irak ve Suriye’de sürmekte olan savaşın (operasyonun) nedeni, enerji hat ve güvenliğinin (petrol ve doğalgaz boru hatlarının Akdeniz’e inince ortaya çıkacak değerın paylaşılması) kimlerin kontrolünde olacak sorusunun çözülememesidir.

BOP İÇİNDE SURİYE

Suriye’de paylaşılacak önemli yeraltı kaynakları yoktur (deniz hariç!).

Suriye’nin bölgedeki stratejik gücünü azaltmak ve İsrail Devleti’nin güvenliğini sağlamak ve Akdeniz’e açılacak enerji hatlarını kontrol etmek için, ABD-İngiltere ortaklığı; Suriye devletini terörist ilan etmiş, BOP’un Eşbaşkanı olarak Türkiye ve Suudi Arabistan’ı “oksijen verici” (Türkçe deyimle “körükçü”) olarak kullanıp güçlendirdiği uluslararası terör örgütlerini “terörist devletin” üzerine salarak Suriye’de içsavaş çıkmasına yol açmıştır.

Suriye içsavaş dolayısıyla onlarca yıl başını kaldıramayacak şekilde tahrip edilmiştir. Yüzbinlerce insan ölmüş ve milyonlarca insan ülkeyi terk etmek zorunda kalmıştır. İçsavaş halen devam etmektedir.

BÜYÜK ORTADOĞU PROJESİ'NİN TÜRKİYE'YE ETKİLERİ

BOP'un birinci aşamasının tamamlanması Türkiye'yi birçok alanda etkileyecektir. Bunlardan üç alan önemlidir.

1) Türkiye'nin ABD-İngiltere ortaklığının geri cephesi olma sorumluluğundan kurtulması. Türkiye Batı eksenini doğrultusunda ortaklık, Doğu eksenini doğrultusunda müttefiklik yaparak ekonomipolitik ve siyasal alanda yürümesinin önündeki engelleri ortadan kaldıracaktır.

2) ABD-İngiltere ortaklığı için artık Ortadoğu'da en önemli olgu; Irak'ın ve dolayısıyla İran'ın en az 10-15 yıl istikrar içinde olmasıdır. Bu durum, Türkiye'de Türklerle Kürtlerin barışmasını hızlandıracak, ülkede demokratikleşmenin önündeki en önemli engellerden biri olan ulusal sorunun çözüme ulaşması için somut olanaklar ortaya çıkaracaktır. Ancak, ABD-İngiltere için Irak ve İran'ın istikrarı Türkiye'nin istikrarından daha fazla önem kazandığından, ***Türkiye yaşayacağı istikrarsızlık ve kaos dönemini*** aştıktan sonra bu olanaklardan yararlanarak ulusal sorununu çözebilir.

3) Suriye'deki iç savaş bu ülkede devrim durumunun ortaya çıkmasına neden olmuştur. Suriye Kürtleri bu çatışmayı temel alıp devrim durumunu doğru bir şekilde değerlendirirse, olası Suriye Federasyonu'nun ortağı olabilirler. Bu durum, siyasal olarak Türkiye'yi de etkiler. Türkiye Cumhuriyeti hükümeti ve PKK “yurtta barış, komşularda barış” ilkesiyle hareket ederler-

se, sonuç Türkiye Suriye Irak ve bölge halklarının yararına olur. Aksi durumda, bölge daha büyük kaos ve çatışma ortamına sürüklenir.

BÜYÜK ORTADOĞU PROJESİNİN İKİNCİ AŞAMASI / HİNDİSTAN

Ekonomipolitik ve siyasal alanda aşamalı olarak gerçekleşecek olaylar ve uygulanan projelerde “Birinci aşama sona erdi, ikinci aşamaya geçildi!..” diye bir şey yoktur. İkinci aşamanın alt yapısının oluşması ve başlaması, birinci aşamanın bağrında oluşur veya oluşturulur.

BOP’un birinci aşamasında stratejik hedef, Irak’ın ve Libya’nın yeraltı kaynaklarının paylaşılmasıdır. İkinci aşamada ABD-İngiliz ortaklığının stratejik hedefi, *Hindistan’ın emeğini ve pazarlarını paylaşmaktır*. Hedef değişince plan da değişir. Ayrıca, ülke ve coğrafya değiştiği için, geri cephe de değişir.

ABD-İngiltere ortaklığının yeni geri cephesi; Mısır, İran, Irak, Suudi Arabistan, Katar, Kuveyt, Birleşik Arap Emirlikleri ve Japonya’dır. Afganistan, Pakistan, Yemen ve Bangladeş istikrarsız bölgelerdir.

İstikrarlı geri cephe oluşturulma çalışmaları başlamış ve Afganistan oldukça pasifleştirilmiştir. Mısır’da halktan kopuk Mübarek ile işin gitmeyeceği anlaşılmış, Müslüman Kardeşler (İhvan!) kullanılarak yozlaşmış Mübarek tasfiye edilmiş, Ordu

kullanılarak İhvan etkisizleştirilmiş, İhvan'ın lideri Mursi'ye idam cezası verilmiş, İran'la barış sağlanmıştır.

Umman Denizi'nde ve Aden Körfezi'nde petrol ve ham-petrol taşıma yollarını kontrol altına almak için, beş Arap devletine (Suudi Arabistan, Mısır, Katar, Kuveyt, Birleşik Arap Emirlikleri) koalisyon kurdurularak, "istikrarsız ülke" kapsamında olan Yemen'e savaş ilan edilmiştir. Koalisyon kuvvetleri havadan ve karadan saldırıya geçmiştir.

Hindistan'da emek ve pazar paylaşılacağı için askerî işgal olmayacaktır. Hindistan'ın nüfusu 1 milyar 300 milyondur. Hindistan'da 160 milyon kadar müslüman azınlık vardır. Bunun 150 milyonu Sufî müslümandır ("Amel imanın cüzüdür" ilkesine inanmışlar), 10 milyonu Selefî müslümandır ("İman amelin cüzüdür" ilkesine inanmışlar). Suudi Arabistan devleti, El Kaide, El Nusra, İhvan, Hamas ve IŞİD gibi terör örgütü mensupları Selefî müslümandır. Yani, Hindistan ve komşuları onbinlerce değil milyonlarca insanın ölümüne neden olacak olayların (operasyon veya savaş!) potansiyeline sahiptir.

DEVLET [2]

Siyaset denilince aklımıza ilk gelen, devlettir. Devletin ne olduğu kavranmadan doğru d¼r¼st siyaset yapılamaz.

Devlet; her ¼lkenin sınırlarında değişen, ¼retimin genel yasası kapsamına giren, ¼retimin yapısı ve ilişkilerinden kaynaklanan, bir ¼rg¼tlenme biçimidir. Toplumsal ayrışma ve çatışma çağının ¼r¼n¼d¼r.

Devletin, iki temel görevi vardır. Birincisi, esas olarak zor kullanmak yoluyla egemenlik alanı oluşturmaktır. İkincisi, oluşturulan egemenlik alanındaki insanların derdine deva olmaktır.

H¼k¼met, insanların derdine deva olmak i¼in, her t¼rl¼ yardımı ve hizmeti yapar. Ordu, egemenlik alanında g¼venliđi sağlar. Devletin temel ¼gesi bu iki kurumdur. Adalet (Yargı) ise, bu iki kuruma egemen olan g¼ç tarafından belirlenen y¼n-temlerle oluşturulan kuruluşlarla ger¼ekleřtirilir.

Egemen olan g¼ç; aşiret, sınıf veya aristokrasiden de dar oligarşik yapı (çete) olabilir. Devletin biçimini de egemen olan g¼ç belirler. İnsanlık tarihinde ve g¼n¼m¼zde ¼ok ¼eřitli biçimde devletlerin ortaya ¼ıktıđı bilinmektedir. G¼c¼ temsil

eden padişah veya kral ise, devletin biçimi de padişahlık veya krallık olarak adlandırılır.

Ulusun gücü, halkın seçtiği meclis tarafından temsil ediliyor ve güçler ayrılığı (yasama, yürütme, yargı) ortaya çıkmışsa, bu güçler hem kurum olarak ayrı ve hem de birbiriyle ilişkili olarak çalışıyorsa; yasama ve yargı, karar veren, denetleyen; yürütme, uygulayan güç ise; devletin diğer uygulayan gücü olan ordu da yasamaya, dolayısıyla yürütmeye bağlıysa; modern çağda sanayinin geliştirdiği kapitalist sınıfın egemen olduğu ülkelerde ortaya çıkan bu devlet biçimine burjuva demokrasisi (temsili demokrasi) denmektedir.

İkinci dünya savaşı öncesi finans oligarşilerinin egemen olduğu ülkelerde ortaya çıkan ve savaş sonrasında yıkılan (İtalya, Almanya, Japonya, vb.) devletlerin biçimi faşizmdir.

Eşitsiz ve dengesiz gelişme yasasının hükmünde değişik ülkelerin kendi koşullarında oluşan devlet biçimlerini incelemeye burada girmeyeceğiz.

Temeli aynı olmakla beraber günümüzde küreselleşerek gelişen finans kapital sahibi finans oligarşilerinin egemen olduğu devletlerin, biçim olarak adı ve görünümü ne olursa olsun, zaman içinde evrilerek neo-faşizme veya ekonomik politik yapıları devrilerek yeni bir temele ve biçime (toplumcu demokrasiye) dönüşmesi kaçınılmazdır.

Günümüz Türkiye'sinde devlete egemen olan güç finans oligarşisidir. Finans oligarşisinin devlet biçimi neo-faşizmdir. Hükûmet finans oligarşisinin hizmetkârıdır. Bu nedenle, hükûmetin tavrının ve siyasetinin burjuva demokrasisine uygun olmasını beklemek boşunadır.

Türkiye gelişmekte olan ÷lke olarak, yine gelişmekte olan ÷lkelerden; örneğin, Güney Kore'den veya Brezilya'dan siyasî mücadele bakımından önemli farklılığa sahiptir. Adı geçen ÷lke halkları genelde mücadelelerini sanayi ve banka kapitalinden kaynaklanan finans oligarşilerine karşı bir cephede sürdürmektedir. Türkiye halkı ise, sanayi ve banka kapitalinden kaynaklanan finans oligarşisine karşı mücadele yürütürken, aynı zamanda Laik Türkiye Cumhuriyeti düzenini, dinî hukuka dayalı geri bir düzen (Vahabi Selefilik Şeriatı) doğrultusunda değiştirmeye uğraşanlarla ve onlara resmî veya gayri resmî destek olan Suudi Arabistan, Kuveyt, Katar ve Körfez Emirlikleri'nin ham petrol satarak elde edilen (toprak rantı!) sermayeden kaynaklanan çağdışı finans oligarşilerine karşı da ikinci bir cephede mücadele etmek zorunda kalmaktadır.

DEVLETİN GELECEĞİ

÷lke sınırlarının izafileşerek ortadan kalktığı ve sınıfların olmadığı, üretim ilişkilerinin olumlu bir şekilde değişerek üretim araçlarının toplumsal mülkiyetine üretici kişilerin ortak olduğu, bu kişilerin topluma ne kadar değer kattırsa ‘doğanın hakkı doğaya, toplumun hakkı topluma’ paylaşımı ve belirli kesintiler yapıldıktan sonra topluma kattıkları değerini geri aldıkları; doğa sevgisinin olduğu toplumun, toplum sevgisinin olduğu doğanın gerçekleştiği dünyada, devletin özü de olumlu şekilde değişime uğrayacaktır. Devletin “döven, koruyan, egemenlik sağlayan” kuruluşları *sönerek* ortadan kalkacak;

Üretilen değerin paylaşımı dahil her türlü gerekli hizmeti, hak ve adaleti gerçekleştiren kurumları gelişip yaygınlaşacaktır. “Mlkszleşen devletin” herhalde biçimi ve adı da değişecektir.

Elbette, yine ordular da olacaktır. Fakat bu ordular, ege-menlik için birbiriyle savaşarak insanları öldüren ve doğayı yok eden ordular olmayacak, “toplumun vereceği zararlardan doğayı ve doğanın vereceği zararlardan toplumu” koruyan ordular olacaktır.

İDEOLOJİ VE TEORİ

Devlet denilince aklımıza gelen ilk kavramlardan biri de ideolojidir.

Devlete egemen olan sınıflar partiler hükümetler ve diğer toplumsal yapılar; birbirinden kopuk ve kendiliğinden yan yana gelmiş insanlardan oluşmamıştır. Bunları birleştiren nedenler; sınıfsal ve ekonomipolitik durumları, edindikleri siyasal toplumsal kültürel ve ahlaki değerlerden kaynaklanan düşünceleri ve ideolojileridir.

İdeoloji; siyasal ve toplumsal bir öğreti oluşturan; bir hkmetin, bir partinin, bir toplumsal sınıfın veya bir grubun davranışlarına yön veren, politik, hukuki, bilimsel, felsefi, dini, moral ve estetik düşünceler bütünü olarak tanımlanabilir.

Herkesin bir ideolojisi olabilir ve olmalıdır. Bazı oportünist ve eyyamcı kimseler ideolojinin kendisine karşı çıkarlar ama onların da ideolojisi vardır.

İnsanlık tarihinde, geçmişle ve gelecekle ilgili, uygulanmış veya uygulanmamış, ideolojik düzeye gelmiş pek çok teori (ku-ram) vardır. Biz gelecekle ilgili ideolojik seviyede kabul gören iki ayrı teoriye kısaca değinelim.

KEMALİZM

Kemalizm, halihazırda var olan herhangi bir sistemin veya yapının incelenmesi ve araştırılması sonucu ortaya çıkan olguları temel alıp, geleceğin ne ve nasıl olması gerektiğini kurgulayarak ortaya koyan teoriler gibi değildir. Kemalizm, uygulamalar sonucu ortaya çıkmış olduğundan, yalnızca teori değil, aynı zamanda bir teoremdir.

1. Aşama: **Bağımsız ulusal devlet kurmak**

Türkiye halkı; Osmanlı İmparatorluğu'nu 1.Dünya Savaşı sırasında işgal ederek sömürge ve yarı-sömürge durumuna düşüren tekelci kapitalist ve emperyalist itilaf devletlerine karşı, Mustafa Kemal Atatürk önderliğindeki Müdafaa-i Hukuk ve Kuvay-i Milliye cemiyetleri öncülüğünde savaşarak direnişi

sürdürürken, aynı zamanda iç siyasette Osmanlı monarşisine karşı mücadele yürütüyordu.

Bu bağlamda, Erzurum’da yapılan kongrede alınan kararlardan sonra ülkenin çeşitli yerlerinden seçimle gelen delegelerin katılımıyla 4 Eylül 1919’da Sivas Kongresi toplanmış, Heyet-i Temsiliye (Temsilciler Kurulu) kurulmasına karar verilmiş ve önderliğine de Mustafa Kemal Atatürk seçilmiştir. Ayrıca, ulusal direnişini gerçekleştirmek için kurulan çeşitli örgütler “Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk” adıyla birleştirilmiş ve Heyet-i Temsiliye’nin yetkileri bütün ülkeyi temsil edecek şekilde genişletilmiştir.

Heyet-i Temsiliye adına Mustafa Kemal Atatürk’ün 19 Mart 1920’de illere, bağımsız sancaklara ve Kolordu Komutanlarına gönderdiği genelge doğrultusunda, illerden ve bağımsız sancaklardan seçilen üyeler (mebuslar) Ankara’ya gelerek 23 Nisan 1920’de Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) açılmıştır. 24 Nisan 1920’de toplanan meclis Mustafa Kemal Atatürk’ü TBMM başkanlığına seçmiştir.

20 Aralık 1921’de Teşkilât-ı Esasiye kanunu (Anayasa) TBMM’de kabul edilmiş, «Hâkimiyet bilâ kaydü şart milletindir. İdare usulü halkın mukadderatını bizzat ve bilfiil idare etmesi esasına müstenittir.» diyen 1. maddesiyle; sadece fiilî olarak değil, adı 29 Ekim 1923’te konulmuş olsa da, yönetim biçimi Cumhuriyet olan bağımsız Türkiye Devleti hukuken de kurulmuştur.

Kurtuluş Savaşı; 30 Ağustos 1922’de Başkomutanlık Savaşıyla ve 9 Eylül 1922’de İzmir’in kurtuluşuyla zaferle sonuçlandırılmıştır. 1 Kasım 1922’de Padişahlık (saltanat) Halife-

lik'ten ayrılarak kaldırılmış, siyasi olarak ihtilal gerçekleştirilmiştir. 24 Temmuz 1923'te Lozan Antlaşması imzalanarak barış sağlanmıştır.

1921 Teşkilât-ı Esasiye kanunu ile kurulan devlet rejiminin adı 29 Ekim 1923'te konmuş, «Türkiye Devleti'nin şekli hükûmeti Cumhuriyet'tir.» kavramı Anayasa'da yerini almış ve aynı gün TBMM, Mustafa Kemal Atatürk'ü Cumhurbaşkanı seçmiştir. Cumhuriyetin ilanı ile beraber TBMM'de «Türkiye Devleti'nin resmî dili Türkçedir.» maddesi kabul edilmiştir. Sonuç olarak, Türkiye Cumhuriyeti kurularak Kemalizm'in birinci aşaması tamamlanmıştır.

2. Aşama: **Ulusal devleti ve ulusu çağdaş uygarlık düzeyine getirmek**

«Yaptığımız ve yapmakta olduğumuz devrimlerin gayesi Türkiye Cumhuriyeti halkını tamamen çağdaş ve bütün anlam ve şekliyle uygar bir toplum haline getirmektir.» ^[3]

Ulusal devletin öncülüğünde sürekli devrim anlayışıyla ekonomipolitik olarak ulusal ekonominin kurulması; 18 Şubat - 4 Mart 1923'te yapılan İzmir İktisat Kongresi'nde alınan kararlar doğrultusunda karma ekonomi uygulanmaya çalışılmıştır. Gelir seviyesinin çok düşük olması, özel sektörün yetersiz kalması, teknik bilgi yetersizliği ve 1929 dünya ekonomik krizinin olumsuz etkileri dolayısıyla, 1934-1939 yıllarında birinci 5 Yıllık Plan uygulamasına geçilmiş ve başarılı olunmuştur. İkinci 5 Yıllık Plan uygulaması, 2.Dünya Savaşı'nın engellemesine rağmen, Türkiye'nin ihtiyaçlarını dışarıya muhtaç ol-

madan karşılamıştır. 1950'li yıllara kadar sanayi alanındaki hizmetler ve üretim doğrudan devlet tarafından yapılmıştır. Tarımda sanayileşme için uğraşılmış, Aşar Vergisi kaldırılmış, kooperatifleşme teşvik edilmiş, fakat doğru dürüst toprak reformu yapılamamıştır.

Hukuk, eğitim ve kültür alanında devrim yapılmış, alfabe ve dil devrimi gerçekleştirilmiş, toplumsal hayat çağdaşlaştırılmış, kadınlara siyasal haklar verilmiş, ölçülerden takvime kadar değiştirilmiş, laiklik temel ilke olarak kabul edilmiş, demokrasi alanında çok partili düzene geçilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti; Birleşmiş Milletler kurucusu ve NATO üyesi olmuş, AB'nin Gümrük Birliği kararlarını kabul etmiş ve AB'ye katılmak için çalışmaktadır. Türkiye günümüz itibarıyla; kişi başına ortalama gelir 7-8 bin dolar, asgari ücret 1300 TL, radyan ücret 600 TL, sığınmacılarla beraber 80 milyon nüfus ile en altta olsa da çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmıştır. Türkiye halkı, siyasal toplumsal ve ekonomipolitik olarak Kemalizm'in 2. aşamasını yaşamaktadır.

3. Aşama: Ulusal devleti ve ulusu çağdaş uygarlık düzeyinin üzerine çıkarmak

«Ulusal kültürümüzü çağdaş uygarlık düzeyinin üzerine çıkaracağız.»^[4]

Mustafa Kemal Atatürk'ün kültür tanımı; «devlet, toplumsal hayat ve ekonomipolitiğin bileşkesidir.»^[5] Bu açıkça ulusal devleti ve ulusu; ekonomipolitik, toplumsal ve düşünsel olarak, çağdaş uygarlık düzeyinin üzerine çıkarmak demektir.

Yine, Mustafa Kemal Atatürk; George Wells'in "Olabilir ki bir sıra kısmî birlikler, dünya çapında bir birlikten evvel hasıl olabilir" ^[6] düşüncesine atıf yaparak gelecekle ilgili görüşünü «Dünya çapında bir **birleşik hükümet** tahayyülünün tatlı olduğunu inkâr edecek değiliz.» (abç) ^[7] diye açıklamıştır.

Bugünkü devletlerin ve sınıfların olmadığı, ülke sınırlarının izafi olduğu, diğer uluslarla beraber yaratılacak bir dünya düzeni!..

MARKSİZM

Karl Marx ve Friedrich Engels; ilk üretici toplumdan başlayıp modern kapitalizmin ekonomipolitik alt yapısıyla beraber, toplumsal üretim güçleri ile üretim ilişkileri (hukuki deyimiyile, mülkiyet ilişkileri) arasındaki çatışmayı, toplumun ve üst yapı kurumlarının konumunu, diyalektik materyalist yöntem kullanarak incelemiş, bilimsel araştırma yapmak suretiyle kapitalist ekonomipolitiğin iç ve dış yasalarını bulup açıklamışlardır.

Buna dayalı olarak, kesintisiz devrimci yaklaşımla kapitalist düzenden sonra geleceğin ne ve nasıl olması gerektiğini kurgulamış, ortaya bir teori koymuş ve bu teorinin aşama aşama hayata geçmesi için ölene kadar mücadele etmişlerdir.

Marksizme göre ilk aşama

Kapital; üretim araçları ve değişim değerleriyle ortaklaşa çabanın ürünü ve toplumsal değer toplamı olarak, kişisel değil, toplumsal bir güçtür.

Kapitalist sistemde özel mülkiyetin ortaya çıkması, ***kişinin emeği üzerine kurulu kişisel mülkiyetin ilk inkârıdır.***

Kapitalist düzen içinde bütün üretim güçleri gelişerek gerekli maddi koşullar toplumun bağrında oluştuğunda yeni üretim ilişkileri ortaya çıkmaya başlar.

Bu durumda, üretim araçlarına ortak olarak kişisel mülkiyetin yaygınlaşmasının somut koşulları oluşursa, soyut koşullar da (dönüşümü gerçekleştirecek güçler) hazırısa, ***üretici kişilerin üretim araçlarının toplumsal mülkiyetine ortak oldukları, daha yüksek ekonomipolitik alt yapıyla beraber üst yapısı da toplumcu demokrasi olan sosyalist sistem kurulur.***

Üretim araçlarının toplumsal mülkiyeti, kişisel mülkiyetin karşıtı değildir. Tam tersine, üretim araçları ve değişim değerleriyle beraber kapital, toplumsal (ortak) mülkiyete dönüştüğünde kişisel mülkiyet toplumsal mülkiyete dönüşmüş olmaz. Buradaki değişim mülkiyetin toplumsal niteliğindedir. Bu değişim sınıfsal niteliği ortadan kaldırır. Kapitalist sınıfın ortadan kalkmasıyla beraber işçi sınıfı da ortadan kalkar.

Bu ortaklık, kapitalist sistem içinde gelişen anonim şirket ortaklığı gibi değildir. Anonim ortaklık, «Kapitalist üretimin kendi içinde kapitalist üretim biçiminin ilga edilmesi “prime face” yalnızca yeni bir üretimin biçimine geçişin bir aşaması

olan ***kendi-kendini-yıkıcı*** bir çelişkidir. Çelişki mahiyetini etkilerinde göstermektedir. Bazı alanlarda tekel kurmakta ve böylece ***devletin müdahalesini*** davet etmektedir. Yeni bir mali aristokrasi (finans oligarşisi) teşebbüs sahipleri, spekülâtörler ve yalnızca itibari müdürler biçiminde yeni parazit türleri ortaya çıkmaktadır. Ortaklık geliştirme, borsa tellallığı yapma ve spekülasyon yollarıyla bütün bir dolandırıcılık ve hilekârlık düzeni. Bu özel mülkiyet üzerinde denetime sahip olmayan bir özel üretimdir.»^[8]

Çağımızda ise, finans oligarşisi; geçen zaman içinde güçlenmiş, tekelci devlet ve tekelci kapitalist sınıf üzerindeki denetimi sağlamış en etkili güç haline gelmiştir.

Finans oligarşisi ve tekelci kapitalist sınıf (tekelci devletle beraber) üretim araçlarının özel mülkiyetini kaybedince, emekçiler de kişisel mülkiyetlerine kavuşunca, ***inkârın inkârı gerçekleşmiş olur.***

Sosyalist ekonomide üretici kişiler iş güçlerini başkalarına kiralamadıkları için artı-değer sömürüsü de ortadan kalkar.

Sosyalist düzende üretici kişiler toplam üretime ne kadar değer katmışlarsa, bazı kesintiler yapıldıktan sonra, kattıkları değer kadar hak ettikleri payı (Bu hak da burjuva hakkıdır!) ***geri alırlar.***

Üretici kişiler ihtiyaçları olan harcamaları yaptıktan sonra, aldıkları paydan geriye kalan tasarruf miktarı oranında, üretim araçlarının toplumsal mülkiyetine ortak olurlar.

Marksizme göre ikinci aşama

Gerçekleşen sosyalist sistemin bağrında üretim güçleri gelişerek kafa ve kol emeği arasındaki çelişkinin ortadan kalktığı, üretici güçlerin yüksek teknolojiyle donatıldığı, toplam üretim ve hizmette kol emeğinin nadir kullanıldığı ve bu alanlarda gelişen yüksek teknoloji ürünü robotların kullanıldığı, ekonomipolitik olarak **“herkesin yeteneği kadar topluma değer kattığı ve herkesin ihtiyacı kadar değeri aldığı”** ilkesine uygun olarak kişinin her yönden geliştiği, insanlar arasındaki işbirliği ve dayanışma sonucu bütün zenginlik kaynaklarının bol bol aktığı toplumsal sistem, komünizmdir.

« Hiçbir toplumsal düzen, içindeki bütün üretici güçler gelişmeden ortadan kalkmaz; ve yeni daha üstün üretim ilişkileri de onların varlıkları için gerekli olan maddi koşullar eski toplumun rahminde olgunlaşmadan asla ortaya çıkmazlar. Bundan dolayı insanoğlu daima yalnızca çözebileceği sorunları kendi karşısına çıkarır; çünkü yakından incelendiğinde daima görüleceği üzere, sorunun kendisi yalnızca çözümü için zorunlu olan maddi koşulları daha önce mevcut olduğu, ya da en azından mevcut olma yolunda bulunduğu takdirde ortaya çıkmaktadır.»
[9]

Sosyalizm gerçekleşmeden, en azından gerçekleşme yoluna girmeden, komünizmi tartışmak veya öne çıkarmak entellektüel gevezelikten başka şey değildir.

Kemalizmle Marksizmin; felsefesi, dünyaya bakış açısı ve yöntemleri aynı temele dayanır. İki teorinin de amaçları birbi-

riyle çelişmez. Kemalizmin amaçladığı **üçüncü aşama** ile Marksizmin amaçladığı **birinci aşama** birbiriyle örtüşür.

Kemalizm; Türkiye halkını çağdaş uygarlık düzeyinin üzerine çıkarmayı amaçlar.

Marksizm; modern kapitalist burjuva uygarlığını tüm dünya üzerinde sosyalizmle aşmayı amaçlar.

Bölümün son sözü

Kendi çıkarları için **devlet gücünü ve olanaklarını haksız olarak kullanmak suretiyle** finans oligarşisinin hizmetkârı olan iktidarın yaptığı ekonomik soygundan, Anayasa ve yasa tanımaz faşizan (neo-faşist!) uygulamalardan ve çağdışı siyasetten zarar gören; bu soyguna uygulamalara çağdışı siyasete karşı çıkan sınıf katman topluluk ve kişilerle beraber; düşünce cinsiyet soy boy dil din mezhep farkı gözetmeden **Demokratik Hak Cephesi** oluşturmak; bu cepheyi temel alan **siyasi yapının** öncülüğünde iktidar olmak için, günümüzde AKP iktidarına karşı aktif mücadele yürütmek gerekir.

AKP iktidarının en önemli açmazı

1) Teorik olarak, Büyük Ortadoğu Projesi'yle ilgili olarak, Samuel Huntington'a hazırlattırılan anti-Kemalist düzmece "Medeniyetler Çatışması" teorisinin çökmesi.

2) Stratejik olarak, BOP'un birinci aşamasının ABD-İngiltere ortaklığı açısından başarıyla tamamlanması sonucu, Türkiye'nin "batı ile ortaklık, doğu ile müttefiklik" yaparak ekonomipolitik ve siyasal alanda yürümesinin önündeki engellerin kalkması.

Demokratik Hak Cephesi oluşturulmasının önündeki en önemli engel

1) Kendilerine Türk aydını diyen birçok insanın, finans oligarşisinin ürünü olan "Kenanizm"i Kemalizm olarak algılaması.

2) Diaspora olmuş Kürt örgüt liderlerinin Kemalizmi "Kenanizm" olarak yorumlaması.

SİYASET

Siyaset (politika); devlet etkinliklerini amaç yöntem ve içerik olarak düzenleme esaslarıyla ilgili görüş veya anlayış olarak tanımlanabilir.

“Siyaset” sözcüğü dilimize Arapçadan geçmiş olan “seyis” sözcüğü ile aynı kökten gelir. Siyasetin silahlarla yürütülme biçimine savaş denir.

Siyasî kuruluşlar ve siyasetçiler koşullarla eldeki olanakları uyumlu hale getirememişlerse, eylemleriyle varmak istedikleri amaçları gerçekleştiremezler.

Yazılarımızda “siyasî iktisat” yerine “ekonomipolitik” ve “politika” yerine “siyaset” terimlerini kullandık.

EN ETKİLEYİCİ GÜÇ ABD

Temsilciler Meclisi, Senato, Kongre

1845 yılında ABD Kongresi, 4'e tam olarak bölünebilen yılları Kasım ayının ilk Pazartesi gününden sonraki Salı günü seçimler yapılmak üzere seçim yılı ilan etmiştir. ABD vatandaşları o gün oy kullanmak için sandığa gider. Eyalet Valileri dahil her türlü seçimle gelinen makamlara kişileri seçer.

ABD'nin kendine has Başkanlık sistemi vardır.

İlk önce aday adayları arasında yapılan önseçimle Başkan adayları belirlenir.

ABD'de siyasi seçimlere katılma ve oy kullanma zorunluluğu yoktur. ABD vatandaşları ikâmet ettikleri (oturdukları) yerde ilgili kuruma giderek kayıt formu doldururlar. İsterlerse hangi siyasî partiyi benimsediklerini de forma yazarlar. Bu bildirim onların hangi partiye üye olduklarını kanıtlamaya yeter.

ABD'de ön seçim, 16 eyalette katılan her vatandaşın oy kullandığı, 34 eyalette sadece parti üyelerinin oy kullandığı yöntemle gerçekleştirilir.

ABD'de parti gelirleri ağırlıkla bağışlardan elde edilir. 1) Küçük bireysel bağışlar (200.- dolardan az alanlar), 2) Büyük bireysel bağışlar (200.- dolardan çok olanlar), 3) Politik Eylem

Komitesi'nin sınırsız harcama yapma yetkisi verdiği şirketler (istedikleri adaya büyük miktarda bağış yapabilirler), 4) Kamu tarafından siyasi partilere az miktarda para yardımı yapılır.

Ön seçimle belirlenen Cumhuriyetçi ve Demokrat partili iki adayın yarıştığı ABD Başkanı'nı belirleyecek seçici kurul üyelerinin seçimi, 1848 yılından günümüze kadar 4 yılda bir belirtilen Salı günü yapılmaktadır.

Her eyaletten Temsilciler Meclisi üyelerinin tamamının seçimi ve Senato'nun yenilenecek üçte biri için Senatör seçimi de aynı Salı günü yapılır. Her eyalet Senato'ya iki senatör gönderir.

Temsilciler Meclisi'nde 435 vekil bulunur. Temsilciler Meclisi'ni yenilemek için iki yılda bir seçim yapılır. Washington da üç temsilci gönderir. Bu temsilcilerin toplantılara katılma hakkı vardır, oy kullanma hakkı yoktur.

Senato'da 100 senatör vardır. Senatörlerin 3'te biri iki yılda bir yapılan seçimle yenilenir. Senato'nun başkanı ABD Başkan yardımcısıdır. Senato çalışmalarında genellikle başkanlığı Senato'da çoğunluğu olan partinin senatörlerinden biri yapar. Senatörlük süresi altı yıldır.

Senato ve Temsilciler Meclisi (alt kanat) ABD Kongresi'ni oluşturur.

Seçiciler kurulunun sayısı, Temsilciler Meclisi'nden 435, Senato'dan 100 ve ayrıca Washington'dan 3 Temsilci daha olmak üzere toplam 538'dir. Seçimlerin sonucunda en az yarıdan bir fazla (270) seçici üyesi olan parti, ABD Başkanı'nı seçme hakkı kazanır.

ABD Başkanı'nı vatandaş doğrudan seçmez. Vatandaş seçiciler kurulunu seçer. ABD Başkanı'nı seçiciler kurulu seçer. ABD Başkanı 20 Ocak günü yemin ederek göreve başlar. Bürokrat ve teknokrat bakanlardan oluşan Federal hükümeti kurar.

ABD Başkanı yemin ederek göreve başladıktan sonra ilk hafta içinde yapması gereken zorunlu işlerden biri de, ölünce cenaze işlerinin nasıl olacağını planlamaktır. Beyaz Saray'daki çalışma odası olan Oval Ofis'e girince, Genel Sekreter "Hayırlı olsun!.." dedikten sonra, "Sayın Başkan, nasıl bir cenaze töreni istersiniz?.." diye sormak ve Başkan ölünce yapılacak cenaze töreni programını kayıtlara geçirmek zorundadır.

Anayasa Mahkemesi

ABD Anayasa Mahkemesi 9 yargıçtan oluşur. ABD Başkanı boşalan Anayasa Mahkemesi üyeliği için aday gösterir. Senato Hukuk Komisyonu onay verir. Senato adayla ilgili oturum düzenler ve adayın bu görev için uygun olduğunu onaylar.

ABD'de Anayasa Mahkemesi yargıçları, sağlıkları elverdiği sürece ölene kadar görevlerini sürdürür. ABD'de bütün yargıçlar sağlıkları elverdiği sürece ölene kadar görev yapar. Bu durum, yargıçları her türlü etkiden bağımsız kılar. Yapılan istatistikler sonucu, yargıçların ortalama 26 yıl görevde kaldıkları görülmüştür.

Merkez Bankası – FED (Federal Reserve Bank)

Yönetim Kurulu (Guvernörler Kurulu), Federal Serbest Piyasa Komitesi (Federal Open Market Committee / FOMC), 12 Federal Rezerv Bankası (ABD’de 12 bölgede Merkez Bankası vardır), Üye Bankalar ve Danışman Komisyonları’ndan oluşur.

Yönetim Kurulu’nun 7 üyesi vardır. Kurul üyelerini ABD Başkanı atar ve Senato onaylar. Üyelerin görev süresi 14 yıldır. Her iki yılda bir üyenin görev süresi bitecek şekilde atama yapılır. Görev süresi dolan üye yeniden atanamaz.

Yönetim Kurulu Başkanı ve Başkan Yardımcısı, ABD Başkanı tarafından 4 yıllık süre için atanır ve atama Senato’da onaylanır. Kurul Başkanı görev süresi dolmadan yeniden atanabilir.

Merkez Bankası’nın Yönetim Kurulu üyeliği için aday ABD Devlet Başkanı göstermiş olsa da, üyelerin görev süresi 14 yıl ve ABD Başkanı’nın görev süresi en çok 7 yıl olduğu için, atanacak aday sayısı bir veya iki olur. Yönetim Kurulu, ABD Başkanı’na değil, Kongre’ye karşı sorumludur.

Özetlersek:

Hükûmet olarak Bakanlar Başkan’a ve Başkan Kongre’ye karşı sorumludur. Kongre ise, finans oligarşisine bağlıdır.

Merkez Bankası yaptığı bütün işlerde Kongre’ye karşı sorumludur. Kongre de finans oligarşisine bağlıdır.

Finans oligarşisi; hiyerarşik bir yapı gibi örgütlenmiş görünse de aslında yapısı ağ biçimindedir. Ağın merkezinde; en büyük bankaların, sigorta şirketlerinin, yatırım bankalarının ve yatırım fonlarının sahipleriyle beraber bu kurumların yönetiminde bulunan kişiler vardır. Bu ağ ile içiçe geçmiş askerî ve diplomatik kurumlar vardır. Bir diğer çember ise, içeride pazardan ve dışarıda ABD'nin dış politikasından menfaat sağlayan enerji ve inşaat işi yapan şirketlerden oluşur.

ABD'nin ekonomipolitik üstünlüğü, doların küresel olarak platform (değiş tokuş) aracı konumunda olmasından kaynaklanır. ABD Merkez Bankası faiz oranlarını ve kur farkını belirler, borsaları kontrol eder, faizsiz kredi ve borç alır. Piyasaya karşılıksız dolar sürse de herkes dolarla birikim yaptığı için enflasyon artmaz. Kısacası, doların değişim aracı olması ABD'yi piyasanın efendisi yapmaktadır. ABD'nin bu üstünlüğü, aynı zamanda onun en zayıf yanıdır. Üstünlük yanlış kullanıldığında büyük krizlere neden olur.

401K Fonu

401K Fonu, Amerikan vatandaşı emekçilerin fonudur. Emekçiler aldıkları aylık ücretin belirli miktarını vergilendirilmeden önce fona yatırır. Şirket de genellikle emekçinin yatırdığı miktara eşit katkı yapar. Emekçi fon için ayrılan para ile halka açık (borsada işlem gören) kendi çalıştığı şirketin hisselerini düşük fiyattan satın alır. Aynı zamanda,

yatırım kurumu ve şirket aracılığıyla yatırımlarını kontrol eder ve yönlendirir.

401K Fonu, Reagan (Cumhuriyetçi Parti) döneminde uygulanan ekonomipolitikanın ürünüdür. ABD vatandaşlarının % 80'i, ya doğrudan veya çalışanların emeklilik ve yatırım fonları aracılığıyla hisse senedi almıştır. Eski sosyal güvenlik kurumlarına güvenmez. Gelirlerinin yarısını çalışarak ve diğer yarısını yükselen borsadan kazanır.

401K Fonu'nun birinci işlevi, fon mensupları iki başlı gelir elde ettiklerinden hükûmete veya çalıştıkları şirkete karşı ekonomik ve siyasal içerikli talepler için yapılacak grev ve direniş gibi eylemleri azaltmaktadır.

401K Fonu'nun ikinci işlevi, fon mensuplarının örgütlü ve nüfus olarak çok olması, oy verdikleri siyasi partinin iktidar olmasını sağlamaktadır. Bundan dolayı, ABD'de seçime katılan partiler emekçi sınıfına karşı popülist tavır takınmak zorundadır. Yaltaklanma yarışı yapılmaktadır.

ABD'de Menkul Kıymetler Borsası

ABD Merkez Bankası Başkanı herhangi bir yerde yaptığı konuşmada piyasaların “gerçeğe dayanmayan bir kıpırdama eğiliminde olduğunu” belirttiğinde borsa endeksi anında 90-100 puan düşer. Japonya ve Avrupa piyasalarından Amerikan borsalarına para akışı başlar. Bir iki gün içinde borsa endeksi önceki düzeyine gelir. Aradan zaman geçer, Merkez Bankası Başkanı “enflasyonu azaltmak için faiz oranlarını yükselt-

mekten” söz eder, borsa yine düşer. ABD faiz oranları ne kadar yükselirse, Japonya Almanya Fransa gibi düşük faizli ülkelerden ABD’ye finans kapital akışı başlar. Bir süre sonra, Amerikan borsa endeksi yukarıya doğru çıkar ve rekor üstüne rekor kırar. Kimse bu manipülasyonun farkına varmaz. Bu durum 1980-2000 arasında 20 yıl devam ederek ABD Borsası Dow Jones’un yükselmesine neden olmuştur.

1978 Washington Uzlaşması

Sosyalist devletlerin ve ülkelerin gelişmesi güçlenmesi, dünya kapitalist pazarının daralmasına, kapitalist sistem içinde ekonomipolitik ve siyasi krizlerin çıkmasına neden olmuştur.

Emperyalist tekелci kapitalist devletler bir yandan sosyalist ülkelerin üretim güçlerinin gelişmesini engellemeye çalışırken, diğer yandan kendi ülkelerinde uzun zamandır uyguladıkları Keynesyen (müdahaleci kapitalizm) ekonomipolitiğinin yarattığı zenginleşmenin sonuna geldi.

Gelişmiş kapitalist ülke ekonomileri 1970’li yıllarda durgunluğu girdi. Üretim güçleri hızlı biçimde geriliyordu. Arka bahçe konumundaki gelişmekte olan ülkeleri sistemle uyumlu hale getirmek gerekiyordu. Yeni bir ekonomipolitik değerler dizisine ihtiyaç olduğu anlaşılıyordu. “Kahrolsun Keynesçi (müdahaleci) kapitalizm!.. Yaşasın Friedmancı neoliberalizm!..” şiarıyla yola çıkıldı.

İki kapitalist uygulamanın arasındaki en önemli fark; eski ekonomide geleceği için birikim yaparak yaşayan Amerikalılar,

yeni ekonomide geleceğinden borç alarak yaşamaktadır. Türkiye’de Cumhuriyet döneminde başlayan ve halen devam eden eski ekonomiye göre emeklilik sistemi de Amerikan icadıdır.

1978 Washington Uzlaşması, ABD ve G7 devletleri tarafından kabul edilen IMF ve WB ile WTO’nun katıldığı, ABD Hazinesi merkezli küresel serbest piyasa düzeni olan neoliberalizmdir. Genel ilkeleri; kamu girişimciliğini azaltmak, kamu kuruluşlarını özelleştirmek, ticareti serbestleştirmek ve sermaye hareketlerini liberalleştirmektir.

Bu uzlaşma, emperyalist tekelci kapitalist devletler tarafından dünya pazarlarının üçüncü defa yeniden paylaşılmasının ekonomipolitik bildirimidir.

ABD ve G7 devletleri, 1978 Washington Uzlaşması doğrultusunda uyguladıkları ekonomipolitik ve siyaset sonucu 1980’li yılların ortasına geldiğinde, bilgi ve finans kapital ışık hızı ile dolaşırken, banka sigorta ve sanayi şirketleri birleşiyordu, dünya ekonomisi küreselleşiyordu. Bu doğaldı, kimse karşı çıkmıyordu.

1980’li yılların ortasında Japonya’da üretici güçlerin gelişimi hız kazanmıştı. Mitsubishi ve Sony gibi şirketlerin gelişmesi Amerikan basınında, Sony’nin Özgürlük Anıtı’nı ele geçirdiği ve Mitsubishi’nin Rockefeller Center’i kontrol ettiği biçiminde haber yapılıyordu. Japonya’nın 21.yüzyılda en gelişmiş ve en zengin ülke olacağı tahmin ediliyordu.

ABD Japonya Almanya İngiltere Fransa arasında 1985’te New York’taki Plaza Hotel’de yapılan Plaza Anlaşması, doların fiyatının düşmesine izin verdi, Amerikan ekonomisine

ve gayrimenkullerine Japonya Almanya gibi ülkelerin büyük yatırım yapmasını sağladı.

Ayrıca, ABD senatosunda “kamu harcamalarını kısıtlayan kanun” çıkarıldı. Amerika’da ve İngiltere’de üç kritik alanda (ulaşım, telekomünikasyon ve finans kapital) hareketlerini kısıtlayan engeller kaldırıldı.

ABD ekonomisi 1980’li yılların başında durgun ve borçlu durumdaydı. 1985 tarihli Gramm-Rudman yasasıyla kamu borçlarına tavan getirildi. Sonraki yıllarda ABD bütçesi fazla vermeye başladığı için borçlarını parça parça ödeme olanağı buldu.

ABD 1990’lı yıllarda daha çok Japonya’dan ve Avrupa devletlerinden borç alıyordu. O günlerin verilerine göre, Japonya’nın elinde 300 milyar dolarlık ABD hazine bonusu vardı. Almanya’nın ve Avrupa devletlerinin elindeki ABD hazine bonusu miktarı da o kadardı.

ABD’nin özellikle Japonya’yı ve Almanya’yı hedef alan ekonomipolitik tavrı SSCB dağıldıktan sonra değişti. Kendi uyguladığı ekonomipolitikaların *tersini* bu devletlere dayatmaya başladı.

ABD’nin neoliberal politikacıları Japonya’nın devlet yatırımlarıyla yeniden inşa edilmesinde ısrar ediyorlardı. Japonya’nın kamu harcamalarını ve para arzını artırmasını, gelir ve kurumlar vergisinin azaltmasını, faiz oranlarını sıfıra indirmesini istiyorlardı. Batan bankaların kurtarılması için Japonya hükûmetine baskı yapıyorlardı.

ABD Merkez Bankası, Japonya Almanya ve Avrupa menkul değer yatırımlarının ABD’de kalmasını istiyordu. 401K

fonlarının ve Amerikan yatırımcılarının Yen'e veya Euro'ya dayalı yatırım yapmasını istemiyordu. Enflasyonun yükselmesini engellemek için doğrudan veya IMF aracılığıyla faiz oranlarını yüksek tutmalarını ve kemer sıkma politikaları uygulamalarını *gelişmekte olan ülkelere* öneriyordu.

1995 yılından itibaren her yerde “Japonya'nın ekonomik kriz yaşadığı” söyleniyordu. Daha önce Japon şirketlerini önüne geçilemez dev olarak gören Amerikalılar, Japon meslektaşlarını küçümseyerek onlara öğütler veriyordu. Japonya ekonomisi krize girmişti.

Japonya'nın 12 trilyon dolar tasarrufu, kişi başına 35.000.- dolar geliri vardı. Dünyanın en büyük alacaklı ülkesiydi. Parasının çoğunu ABD'ye yatırmıştı. Japonya, ABD'nin üç açığını (devlet bütçesi, ticaret ve ödemeler dengesi) finanse ediyordu.

ABD hükûmeti krizden çıkması için Japonya'nın faiz oranlarını düşürmesini, ekonomiyi canlandırmak ve işsizliği azaltmak için birkaç öğrencisi olan uzak okullara ulaşım sağlayacak yeni yollar yapmasını istiyordu. Bu nedenle, Japonya talep olmadığı halde lüks limanlar ve çeşitli kamu hizmetleri için 1 trilyon 400 milyar dolar harcadı. Buna rağmen, ekonomide iyileşme sağlanamadı.

ABD kendisinden sonra gelen, dünyanın en büyük ikinci ekonomisi olan, Japonya'nın hızlı bir şekilde gelişmesini istemiyordu. Japonya o dönemdeki krizin etkilerini ortadan kaldıramadı. Ekonomik bunalım devam ediyor. GSYH oranına göre Japonya halen dünyanın en borçlu ve en alacaklı ülkesidir.

Diğer ülkelerden ABD'ye akan finans kapitalin akış hızı 2000 yılında kesildi. Para akımı yön değiştirdi. Bunun en önemli nedeni, Avrupa Birliği parası Euro'nun değerinin dolara karşı % 20 oranında artmasıdır ve Çin Halk Cumhuriyeti'nin Aralık 2001'de Dünya Ticaret Örgütü (WTO)'ne üye olmasıyla ÇHC parası Yuan (RBP)'in uluslararası pazara girmesidir.

Soğuk Savaş'ın galibi ABD 2000 yılında sürdüremeyeceği yeni bir ekonomipolitik döneme girdi. ABD vatandaşları aslında düşük tasarruf oranına (% 5-7) sahip olduğu halde, Dow Jones Borsası'nın olağanüstü yükselmesinden dolayı zengin oldu. Kişi başına kazandıklarından fazla harcama yapmaya başladılar. Borsadan elde ettikleri gelirin üçte birini Amerikalı olmayan yatırımcılar sayesinde kazandılar.

Amerikan vatandaşları gerçekte negatif (-) tasarruf oranı vererek gelecekte borç almaktadır. Yüksek hisse dalgalarına binen ABD vatandaşları ne kadar güçlü bir ekonomi süreci içinde olursa olsunlar, gerçek kazançlarının üzerinde harcama yaparak uzun süre yaşayamazlar. Gelecekte borç alarak zenginlik içinde yaşamak uzun süreli olamaz.

Özetlersek: Neoliberal düzende finans oligarşisi, kriz dönemlerinde devletin kucağına oturur. Daha önce "serbest piyasaya" karıştırılmayan hükümetleri kurtarıcı olarak işe karışması için davet eder.

« Bu süreç 1978 Washington Mutabakatı'nın daha onuncu yılı dolmadan, 1987 çöküşüyle başlayıp, çürük tahvil kriziyle 1989 tasarruf ve kredi sektörünün batmasıyla, Japon buhranı, 1997 Asya mali kriziyle, 1998 Rusya, 1998 Long-

Tem Capital Management trajedisıyla, 2000 yılında dot-com balonunun patlamasıyla, 2001'de Enron ve Wordcom'un çökmesiyle, 2001 Türkiye Arjantin felaketleriyle ve nihayet 2008 ipoteğe dayalı menkul kıymetlerin hızla değer kaybetmesiyle tarihin ilk küresel boyutta ve çok hızlı doruğa ulaşan finans krizine dönüşmüştür.

Bu dönemde, küresel finans sermayesinin elitleri (finans oligarşisi) ve onların bürokrasisini oluşturan "bobolar" tuhaf kurnazlıklar icat ederek paralarından daha çok gelir elde etmeye odaklanmışlardı.

Bu dönemde hane halkının, şirketlerin, eyalet hükûmetin ve federal hükûmetin daha çok borçlanması teşvik edildi. Finansal çöküşü ertelemek gayesiyle FED merkezlerinin sürekli nakit enjeksiyonu artık sistemi döndüremiyordu. ABD'nin borcu GSYH'nın % 350'sine çıkmıştı.

Gerçekte LTCM hadisesi pek çok şeyin habercisiydi. Lehman Brothers'in batmasıyla tam anlamıyla bir travmaya dönüştü. Batmasına göz yumulamayacak cesamete ulaşmış olan devasa kuruluşların sahibi elitler meydan okumuştı. ABD'ye "Ya birlikte yüzeriz, ya birlikte batarız" diyorlardı... ABD Hükümeti hızla müdahale etti. Sırayla Bear Stearns'ü ve onun finanse ettiği mesken kredi şirketleri Fannie Mae ve Freddie Mac'i, sigorta devi International Group (AIG)'u kurtarıırken, Merrill Lynch'in yangından mal kaçırır gibi Bank of America'ya satılmasına aracılık etti...

Kredi temerrüt takasları bireylerin yatırımlarını muhtemel kayıplar karşısında dengelemek için yapılan bir sigorta biçimidir. İşte AIG böyle bir imkânı değerlendiren spekülâtör-

lerin pek çok fişik ipotek yatırımlarını sigortalamak oyununun içinde yer almıştı. Sonra % 79.999 oranında kamulaştırıldı. Amerikan (vatandaşlarının) vergi mükelleflerinin paraları AIG üzerinden spekülâtorlere aktarıldı. Açıkçası, “kârlar şirket ortaklarına, zararlar vergi mükelleflerine” modeli AIG için de işletilmişti. ABD sisteminde geriye dönülmez kamulaştırma oranı % 80’dir.

[Kurtarma programı doğrultusunda] **ABD Federal Reserve - FED minimum borçlanma faizini sıfıra çekti. Hazine iyice ısınmış olan Federal Mevduat Sigorta Kurumu’yla birlikte finansal kurumlara kredi, sermaye desteği ve garantiler biçiminde 8 trilyon dolarlık destek sağladı, yetmedi...**

Ayrıca, FED çeşitli finans kuruluşları desteğiyle 1 trilyon dolar daha kaynak ayırdı.

Bu finansal tsunamide, emeklilik planlarında senelerce para biriktiren insanlar birkaç ayda onlarca yıllık tasarruflarının erimesine seyirci kaldılar. 2008’de bir milyon, 2009’da üç milyon Amerikalı evini kaybetti.

Kefalet anlaşmaları (Credit Default Swap - CDS) 2008 yılının başında 531 trilyona ulaşmıştı. Aynı dönemde yerküredeki ülkelerin yıllık gayri safi hasılasının sadece 62 trilyon dolar olduğunu belirtelim. » [10]

2008 küresel krizi dünyanın herhangi bir yerinde ABD’nin çıkardığı sıradan bir kriz değildir. Merkezinde dünyanın en güçlü ve en gelişmiş ülkesi olan ABD vardır. Ekonomipolitik olarak görünümün ve işleyişin en mükemmel olduğu dönemde krizin başlaması, hızlı bir şekilde küreselleşmesi, 30 yıl süren

neoliberal kapitalist paradigmanın (değerler dizisinin) sona erdiğini göstermektedir.

ABD 2008 küresel krizi sonrasında en tepedeki finans kurumlarını devletleştirerek, ÇHC olduğu gibi, finans kapitali yöneten durumuna gelmiştir. ABD'nin yeni bir ekonomipolitik değerler dizisine ihtiyacı vardır.

ABD'nin Japonya, AB ve ÇHC ile ilişkileri

SSCB dağıldıktan sonra ABD'nin Japonya Almanya ve AB'ye karşı ekonomipolitik tavrının değiştiğini daha önce belirtmiştik. Değişikliğin temel nedeni, kapitalizmin rekabetçi karakteridir. 1997-1998 döneminde ABD'nin Asya Avrupa ve Latin Amerika'daki yatırımlarını Japonya ve Batı Avrupa finanse etmiştir.

Soğuk savaş döneminde Japonya'nın hızlı bir şekilde gelişmesi, Batı Avrupa ülkelerinin birleşerek AB'ni oluşturması ve ortak para Euro'nun güçlenmesi, ABD'nin 2000 yılında 2,5 trilyon dolara inmiş borçlarını hızlı şekilde artırdı. Hong Kong Bank'ın (1997'de Çin'e devredildikten sonra) 1998'de dolar birikimlerini 2010 yılına kadar %56'dan % 40'a düşüreceğini ilan etmesi, aradaki boşluğun Euro Yen ve Yuan ile doldurulması, dünyadaki özel döviz birikiminin % 50'den fazlası dolar iken, dolar birikimlerinin % 50'den % 40'a kadar düşmesi sağladı. Dolar dünya toplamında en büyük rezerv para olma özelliğini yitirdi.

ABD, sıfır faiz veya düşük faiz baskısıyla Almanya'nın ve Japonya'nın gelişme hızını engelledi. Ayrıca, küçük ortağı İngiltere aracılığıyla beraber "dağılma algısı" yaratarak AB'nin güçlenmesinin önünü kesti. ABD daha önceki müttefikleriyle değil, WTO'ya üye olmuş ÇHC ile kapital ve finans kapital evliliği gerçekleştirdi.

ABD'nin borçları 2008 küresel krizinin etkisiyle artarak 2011'de 10,5 trilyon dolar oldu. 2017 yılında ulusal geliri 18 trilyon olmakla beraber borcu 19,9 trilyon dolara çıktı. Borcun 6 trilyon doları dış borçtur. Alacaklılar ağırlıkla Japonya, Çin, İrlanda, Cayman Adaları, Brezilya ve Suudi Arabistan'dır. Türkiye 52 milyar dolar alacaklı olarak 24'üncü sıradadır.

ABD'nin yönetim biçimi ve işleyişi

ABD'de yönetim biçimi ve işleyişi Amerikan vatandaşları tarafından tartışılmaz. Siyasete katılan herkes hukuk kurallarına ve yasalara uyar. Düzen, 1845 yılından günümüze kadar saat gibi işlemektedir. Bu bakımdan, Amerika'da siyasetçinin işi kolaydır.

ABD'de dört yılda bir başkanlık seçimi yapılarak seçilen Başkan en fazla iki dönem (toplam sekiz yıl, net yedi yıl) iktidarda kalır. Cumhuriyetçi Parti (sanayi sermayesi) sekiz yıldır iktidarda ise, devamında Demokrat Parti (banka ve rant sermayesi) iktidar olur.

Finans oligarşisi entelijansıya beraber stratejik hedefi belirler. Kongre bu hedefi biçimlendirir ve koşullara uygun olarak

yasallaştırır, karara bağlar. İki parti de bu karara uymak zorundadır.

Cumhuriyetçi Parti iktidarda ise, sanayi sermayesinin çıkarına uygun taktikler kullanarak stratejik hedefi gerçekleştirmeye çalışır. Demokrat Parti iktidarda ise, banka ve rant sermayesinin çıkarına uygun taktikler uygulayarak stratejik hedefi gerçekleştirmeye çalışır. Cumhuriyetçi Parti genellikle savaş yapar. Demokrat Parti barış yapar. Finans oligarşisinin asıl hizmetkârı olan bu iki parti arasında sistem tahterevallı gibi işlemeye devam eder.

Finans oligarşisi, Cumhuriyetçiler iktidar olduklarında banka ve rant sermayesini (sömürmez!) soyar, Demokratlar iktidar olduklarında sanayi sermayesini (sömürmez!) soyar.

ABD’de Cumhuriyetçi Parti dönemi

Kasım 2016’da yapılan Amerikan başkanlık seçimlerinden 1,5 yıl önce, Cumhuriyetçi Parti’nin iktidara geleceğini ve Cumhuriyetçi Başkan’ın ortadoğuda nasıl bir yol izleyeceğini yazmıştık.

Başkan Donald Trump seçim sırasında Amerikan vatandaşlarına verdiği söz doğrultusunda, önceki dönemde onaylanmış olan Paris İklim Anlaşması’nı askıya aldı. BM göç sözleşmesinden (New York Mülteci ve Göçmenler Bildirgesi) çekildi. Amerika’daki vergi oranlarını düşürme kararı aldı. Obama, Çin’e karşı Trans-Pasifik Paktı (TTP) kurmuştu. Doğu ve Güney Asya ülkelerini ekonomik ve siyasî olarak birleş-

tirmek, buna NATO gibi bir askerî örgütlenmeyi eklemek istiyordu. Trump, “Bu bizim işimize yaramaz!..” gerekçesiyle TTP’den ayrıldı.

Başkan Trump, ABD ile İran imzalanan ve BM ile Almanya’nın müdahil olduğu nükleerle ilgili antlaşmayı bozacağını gittiği her yerde söyledi. İran’ı ve Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti’ni “haydut (terörist) devlet” ilan etti.

Trump oportünist tavırla cambazlık yaparak İran’ın gücünü “nükleer tehlike!” olduğu gerekçesiyle büyütüp sünni Suudi Arabistan’la 380 milyar dolarlık (30 milyar dolar rüşvet içinde!) anlaşma imzaladı. Körfez devletçiklerinden 10 milyar dolar haraç topladı. Daha sonra, her dönem imzalanması gereken İran nükleer antlaşmasını imzaladı.

Trump’ın yaptığı; Demokrat Parti döneminde devletler arasında imzalanan anlaşmalardan dolayı ortaya çıkan gelirin bankalara doğru olan akışını, sanayiye doğru çevirmektir. Başkan Trump anlaşmaların Amerika’nın içiyle ilgili bölümünü değiştirmektedir.

ABD Güvenlik Stratejisi; stratejik olarak değişikliğe uğramadığı halde, Trump’ın İran’ı ve Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti’ni “haydut devlet” ilan ederek, İran’ın ve KDHC’nin yanına Rusya’yı ve Çin’i de koyarak, soğuk savaş dönemi söylemlerini öne çıkarmasının nedeni, ABD baskısından dolayı 20 yıldır ekonomik bunalımdan çıkamayan Japonya’ya “Otur oturduğun yerde!..” ihtarından başka bir şey değildir. ABD ile Çin Halk Cumhuriyeti arasındaki çelişkiden dünya savaşı beklemek boşunadır.

ABD'nin önümüzdeki dönemde korkusu ÇHC değildir. ABD, 6 trilyon dış borcun çoğuna hiç faiz ödemez ve kalan kısmına çok düşük faiz ödemektedir. ABD'nin asıl derdi, 14 trilyon iç borcunun önemli bir bölümünün karşılığı olan menkul değerleri elinde tutan yatırım veya emeklilik fonlarının ÇHC'ne akışı değildir. Bu fonların, AB'yi oluşturan istikrarlı demokratik ülkelere ve "ekonomik bunalımdan çıkmış" önu açılmış demokratik Japonya'ya kaçısını önlemektir.

ABD, İngiltere'yi kullanarak AB'yi istikrarsızlaştırmak suretiyle zayıflatıyor. Japonya'ya sıfır faiz baskısıyla beraber kendi uyguladığı ekomipolitikanın *tersini* dayatıyor. Diğer taraftan, ÇHC ile her türlü kapital ve finans kapital ilişkisini geliştiriyor.

Önümüzdeki dönemde korkulacak felaket dünya savaşı değildir. Düzensiz savaşların (operasyonların) ve yoksulluğun yol açtığı göç dalgalarıdır. Finans oligarşilerinin *azami kâr* ve *sonsuz kâr* hırsının neden olduğu ekonomik krizlerdir. Doğanın hakkını doğaya vermeyen açgözlü insanların yaptığı tahribat nedeniyle, hava ve su kirliliğinin, atmosfer bozulmasının ve iklim değişikliğinin yaratacağı yıkımlar bizleri beklemektedir.

Emperyalist devletlerin yürüttüğü vekâlet savaşlarının yarattığı yıkım, Suriye için dünya savaşıdır. Suriye düzenli savaşa girseydi, bu kadar harap olmazdı. Doğanın hakkı doğaya, insanın hakkı insana!..

ÇİN HALK CUMHURİYETİ

Geçmiş i imparatorluğa dayanan ve 1912’de Cumhuriyet olarak kurulan Çin, emperyalist tek elci kapitalist devletler tarafından yerli işbirlikçilerle beraber sömürge ve yarı-sömürge durumuna getirildi.

Mao Zedong başkanlığındaki Çin Komünist Partisi (ÇKP) öncülüğünde uzun süre içsavaşla beraber halk savaşı yapılarak kazanılan zafer sonucu bağımsızlık sağlandı ve 1 Ekim 1949’da Çin Halk Cumhuriyeti ilan edildi.

Çin Halk Cumhuriyeti’nde yönetim

ÇHC; 22 eyalet, 5 özerk bölge, 4 şehir hükûmeti, 2 özel idare bölgesi olmak üzere 33 yönetim bölgesinden oluşan bir ülkedir. ÇKP tarafından yönetilir. ÇKP kongresi tarafından Parti Genel Sekreteri seçilen kişi aynı zamanda ÇHC Devlet Başkanı olur. ÇKP Kongresi beş yılda bir yapılır. Aynı kişi iki defa seçilebilir.

Anayasa'ya göre devlet merkez organları

1) ***Ulusal Halk Kongresi***; ÇKP tarafından seçilen üyelerden oluşur. Meclis görevi yapar. Mart ayında toplanır. Yeni yasaları ve hükûmet programını 2987 oyla onaylar.

2) ***Devlet Konseyi (hükûmet)***; 4 Başbakan Yardımcısı, 4 Konsey Üyesi ve 25 Bakan'dan oluşur. Başbakan'ı Devlet Başkanı atar. Devlet Konseyi, 7 üyeden oluşan Politbüro Daimi Komitesi'ne karşı sorumludur. Politbüro ise, ÇKP Merkez Komitesi'ne bağlıdır. Merkez Komitesi de ÇKP Kongresi'ne karşı sorumludur. Devlet Başkanı ve Başbakan da Merkez Komitesi'nin üyesidir.

3) ***Merkezî Askerî Komisyon***; Devlet Başkanı bu Komisyon'un da başkanıdır.

4) ***Yüksek Mahkeme ve Başsavcılık***.

5) Ayrıca, ÇKP liderliğinde siyasî danışmaların yapıldığı ***Çin Halkının Siyasi Danışma Konferansı*** vardır.

Mao Zedong'dan Şi Cinping'e

Başkan Mao Zedong döneminde ülkede, devletçi ve planlı bir ekonomipolitika yürütülmüş, önemli başarılar elde edilmiş, üst yapıyla ilgili bazı kültür değişimleri yapılmıştır.

Başkan Mao'nun 1976'da ölümünden sonra, Deng Şiaoping döneminde daha liberal bir ekonomipolitika (güdümlü pazar ekonomisine geçiş programı) yürütüldü.

“Çin Değerleriyle Sosyalizm” Programı’na Jiang Zemin (1989-2002) ve Hu Jintao (2002-2012) döneminde devam edildi. Çin dünyada “yükselen güç” olarak tanımlandı.

15 Kasım 2012’de ÇKP Genel Sekreteri olan ve 14 Mart 2013’ten bu yana ÇHC Devlet Başkanı olarak da görev yapan Şi Cinping, Çin’de yeni bir dönem başlattı.

Tekelci kapitalist devletlerin 1978 Washinton Uzlaşması ile başlattıkları neoliberalizm uygulaması döneminde, ÇHC 1949’dan beri kurduğu ve geliştirdiği devlet şirketlerini özelleştirmedi. Üretim araçlarını yeniledi ve modern teknikle donattı. İşçi sınıfını ve diğer emek gücünü yüksek teknolojiyle eğitimden geçirdi. Eğitimde bilimi, yüksek tekniği ve mühendisliği öne çıkardı. Gen teknolojisine ve robot yapımına önem verdi.

Geçiş dönemlerinde devlet kurumlarında, parti içinde ve özel sektörde oluşan yozlaşmayı yolsuzlukları israfı denetledi ve önledi. Şi Cinping ilk Başkanlık döneminde 200.000 kirli kişiyi Komünist Parti’den ve devlet kadrolarından atarak temizlik yaptı. Aynı zamanda, özel mülkiyeti ve kişisel mülkiyeti koruyan yasalar çıkardı. Burjuva sınıfını geliştirdi. Burjuvazi, devletin öncülüğünde ve korumasında dışa açıldı.

ÇHC’nde GSYH’nın % 60’ını özel sektör üretiyor. Ulusal gelirin % 50’si özel sektör vergilerinden elde ediliyor. Emekçilerin % 80’i özel sektörde çalışıyor.

IMF 2016’da Yuan’ı dünya ölçeğinde kullanılabilir para birimi olarak kabul etti. Yuan, dünya ölçeğinde kullanılabilir para olarak, Dolar Euro Yen ve Sterlin ile aynı düzeye geldi.

ÇHC gelişmiş kapitalist ülke devletleriyle anlaşmalar imzalandı. 2015 yılında Yüksek Teknik kullanan 39 Alman şirketine 22 milyar dolarlık yatırım yaptı. 2016 yılında 37 Alman şirketini satın aldı. Volkswagen şirketi, yılda 450.000 elektrikli otomobil üretmek üzere ÇHC ile 50 milyar dolarlık yatırım anlaşması yaptı. 2017 yılı sonunda Fransa, ÇHC ile bu ülkede yeniden nükleer yakıt işleme tesisi kurmak için 12 milyar dolarlık ve Çin havayolu şirketine 184 adet Airbus-A320 uçak satışı için 18 milyar dolarlık anlaşma imzalandı. ÇHC'nin 2017'de İngiltere'ye ihracatı 41 milyar ve İngiltere'den ithalatı 16,7 milyar dolar oldu. İngiltere Başbakanı, 5 süper ceo ve 50 iş insanıyla beraber, ekonomik ilişkileri geliştirmek için ÇHC'ne 2018'in Şubat ayında sefere çıkma hazırlığı yapmaktadır.

ÇHC'nin 2016'da Türkiye'ye ihracatı 26 milyar dolar ve Türkiye'den ithalatı 3 milyar dolar oldu.

Rusya Federasyonu ve ÇHC merkez bankaları uluslararası ödemelerde Yuan ve Ruble kullanmak için anlaştı. 2011'de Rusya'daki Çin yatırımı 4,2 milyar dolara ulaştı. 880 Çin şirketine 120 bin Rusya vatandaşı çalışmaktadır. 2015'te Çin ve Rusya aralarındaki ticaret hacmini 100 milyar dolardan 200 milyar dolara çıkarmak için anlaşma yaptı.

ÇHC dünyadaki en yüksek oranda ekonomik büyüme ve tüketici pazar potansiyeline sahiptir. ÇHC, ABD hazine bonolarının en büyük alıcısıdır. Düyada en büyük rezervin (2015'te 3,4 trilyon dolar), en büyük miktarda ihracatın, piyasa değeri en yüksek (toplam varlığı 3,182 trilyon dolar) olan ICC Bank'ın (Industrial and Commercial Bank of China / Çin Endüstri ve Ticaret Bankası) sahibidir.

Daha önceki anlaşma gereği, İngiltere 1 Temmuz 1997’de Hong Kong’u ÇHC’ne devretti. Hong Kong’un nüfusu 7,2 milyondur, GSYH’sı 220 milyar dolardır.

ÇHC’nin 2016 yılında, GSYH’sı 11 trilyon 200 milyar dolardır, nüfusu 1 milyar 380 milyondur. Çinde kişi başına düşen ortalama gelir 8.116.- dolardır.

Çin Halk Cumhuriyeti’nin Yeni Değerler Dizisi

ÇKP’nin 19. Kongresinde yeniden Başkan seçilen Şi Cinping, *Yeni Bir Dönem İçin Çin’e Uygun Sosyalizm Üzerine Düşünceler* (*Thoughts on Socialism With Chinese Characteristics For a New Era*) adı altında Çin’in yeni değerler dizisini açıkladı.

ÇHC sosyalist bir devlet olarak, Sosyalist Demokrasi anlayışıyla Çin’e özgü sosyalizm yolunda ilerleyecektir.

60 milyon insan yoksulluktan kurtarılacak, yoksulluk yok edilerek 2020 yılına kadar Çin halkı orta derecede gelişmiş toplum haline gelecektir. Yolsuzlukla mücadeleye devam edilecektir.

İkinci dönemde, 2035 yılına kadar, Çin ekonomipolitik ve toplumsal yaşam bakımından modern ülke olacaktır.

Üçüncü dönemin sonu olan 2050 yılında, Çin zengin ve güçlü bir sosyalist ülke haline gelecektir

Anayasa sosyalizm doğrultusunda yeniden gözden geçirilecek, yeni yasalar çıkarılacak, Halk Kurtuluş Ordusu 2035

yılına kadar ÇKP yönetimi altına alınacak ve modern yapıya dönüştürülecektir.

Hava kirliliği ile sıkı bir mücadele yürütülecek, sağlık ve eğitim alanında açıklar kapatılacak, konut sorunu çözülecektir.

Ekonomide arz cephesi talep cephesinin önünde olacak, gelir dağılımındaki eşitsizlik sosyalizm doğrultusunda giderilecektir.

Devlet pazar bulmada öncülüğe devam edecek, krediler yavaş yavaş azaltılacaktır.

Görüldüğü gibi, ÇKP ***Kemalizm’le özdeş*** bir strateji uygulamayı, üçüncü dönemin sonu olarak kabul ettiği 2050’de Çin’i kendine özgü sosyalist zengin ve güçlü bir ülke haline getirmeyi hedeflemiştir.

Çin ile Türkiye’nin bu benzerliği, tesadüflerin eseri değildir, tarihsel olarak temel bir benzerlikten kaynaklanmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti ve Çin Halk Cumhuriyeti, geçmiş i imparatorluğa dayanan ve emperyalist devletler tarafından işgal edilerek sömürge ve yarı sömürge durumuna düşürülmüş, zaferle sonuçlanan kurtuluş savaşı sonunda bağımsızlığa kavuşmuş ve aynı zamanda içte devrim yaparak kurulmuş devletlerdir.

BİR YOL BİR KUŞAK GİRİŞİMİ

Belt and Road Initiative (BRI)

19. Kongre’de kabul edilerek ÇKP Programı’nda yer alan *İpek Yolu Projesi*’nin daha gelişmiş olan *Bir Yol Bir Kuşak Girişimi* Çin’in kalkınmasının, dünyada büyük rol oynamasının ve dünya ile bütünleşmesinin ekonomik yönden açılımıdır.

Girişime göre; Çin’den başlayacak demir ve kara yolları, Ortaasya içlerinden Ortadoğu’ya, Türkiye üzerinden Moskova’ya ve oradan Londra’ya uzanıyor. Bir kolu da, Ortadoğu’dan Afrika’ya uzanıyor. Üzerinde birçok hızlı tren, tren köprüsü, tünel baraj liman, altyapı tesisleri, enerji santralleri, güneş enerji çiftlikleri gibi projeler var.

Maliyeti aşığı yukarı 21 trilyon dolar olarak hesaplanıyor. Çin bu projelere 6 trilyon dolar ayırmayı planlıyor. BRI alanında yaşayan insan sayısı 4,5 milyarı buluyor.

ABD’nin dünya pazarlarında doların değişim ve rezerv para olmasından kaynaklanan gücünü kullanarak birçok ülkenin ticaretine ambargo uygulamasını, ülkelerin banka hesaplarına el koyarak devletleri ve Çin’i haksız olarak zor durumda bırakmasını önlemek amacıyla, ÇHC dış ticaretini Yuan’la yapmak için önlem aldı.

Çin, Yuan'ın dünyada yaygın bir şekilde kullanılması için Asya Altyapı Yatırım Bankası'nı (Asian Infrastructure Investment Bank / AIIB) kurdu. Bu banka aynı zamanda ***Bir Yol Bir Kuşak Girişimi*** 'nin finansmanını sağlayacak.

ÇHC para birimini altın'a bağlayan mekanizmalar geliştirdi. Çin Merkez Bankası, Nisan 2016'da hergün altının Yuan karşısındaki değerini belirleyip ilan ederek, altın fiyatlarını belirleyen Londra Borsası'na karşı alternatif Altın Borsası kurdu. Enerji bağımlılığına karşı, petrol ve diğer enerji alımlarını Yuan'la yapmayı kararlaştırdı.

ÇHC yeni değerler dizisi hedefi doğrultusunda (sosyalizm yolunda) önemli kazanımlar sağladı.

Üretici kişilerin üretim araçlarının toplumsal mülkiyetine ortak oldukları ekonomipolitik altyapı üzerine oturan, üstyapısı sosyalist demokrasi, sosyalizmin olmazsa olmaz koşuludur.

Koşullar olgunlaşmış ise, her ülkede kendi koşullarına uygun olan değişik yöntemler kullanılarak sosyalizm kurulabilir. Sosyalizme giden çok yol vardır. Ama kurulacak sosyalizm bir tanedir.

TÜRKİYE'DE DIŞ SİYASET

Mevcut Durum

Emperyalist tekelci kapitalist devletler 1978 Washington Uzlaşması ilkeleri doğrultusunda topyekûn bir dünya savaşına yol açmadan dünya pazarlarını üçüncü defa yeniden paylaştı.

Soçi'den başlayan Türkiye'nin ortasından geçen ve oradan Libya'ya uzanan bir hat çekildi. Bu hattın batısında bulunan Sosyalisk Blok'ta yer alan ülkelerin fiilî olarak paylaşılması 1980'de başladı ve 2000'de tamamlandı. Türkiye, bu paylaşım- da Kapitalist Blok'un geri cephesi görevini üstlendi.

Hattın doğusunda kalan ve Hindicîn'e kadar uzanan, Orta- doğu'yu ve Hindistan'ı da içine alan bölge ABD-İngiltere ortaklığına bırakıldı.

Bölgenin fiilî olarak paylaşılmasını hedefleyen Büyük Ortadoğu Projesi (BOP) iki aşamalıdır. BOP'un birinci aşaması Libya'yı Irak'ı ve Suriye'yi kapsar. Bu aşamada, ABD-İngiltere ortaklığının geri cephesi Türkiye'dir. O günkü Başbakan bu görevin gereğini BOP Eşbaşkanı olarak yapmıştır.

Fransa ve İtalya, Libya'yı bölerek paylaştı. ABD-İngiltere ortaklığı Irak'ı işgal ederek Irak'ta merkezî yapının öncülüğünde Kürtlerle birlikte bir federal devlet kurdu. ABD-İngiltere petrol şirketleri Irak'ta yılda 1,9 milyar varil petrol çıkarıp işleyip satarak elde ettiği geliri merkezî devlet ve Kürdistan Bölgesel Yönetimi ile paylaşmaktadır.

Üçüncü paylaşımında, Rusya'nın toprak komşusu Gürcistan, ABD tarafında kalmıştır. Buna karşılık Suriye, Rusya Federasyonu'na bırakılmıştır. İç savaş çıkarılarak tahrip edilen Suriye'de, Rusya'nın kontrolündeki merkezî yapı ile ABD kontrolündeki Kürtlerin ortak olacağı bir federe devlet kurmak için çalışmalar yapılmaktadır.

Aynı zamanda, BOP'un ikinci aşamasına geçildi. ABD-İngiltere ortaklığının stratejik hedefi olan Hindistan'ın emeğini ve pazarını paylaşmaya hazırlık için, İran'ı Mısır'ı Arabistan'ı Katar'ı Kuveyt'i Emirlikler'i ve Bangladeş'i de içine alan bir geri cephe oluşturuldu. Bu aşamada Türkiye'ye yer verilmedi.

Dengeler

Bölgemizin dengeleri yedek güçleriyle beraber ele alınırsa;

- Türkiye ile İran, Rusya Federasyonu'nu dengeler.
- Türkiye ve İran ile Rusya Federasyonu, ABD'yi dengeler.

Genel dış siyaset

Üçüncü paylaşımda Soçi'den başlayan Türkiye'nin ortasından geçen ve Kıbrıs'ı bölerek Libya'ya uzanan hattın batısındaki Avrupa Birliği'yle Kuzey Avrupa ülkeleriyle ve Rusya Federasyonu'yla, ekonomipolitik coğrafi ve siyasi ortaklık; hattın doğusunda kalan İran'la coğrafi ve ekonomipolitik ortaklık, siyasi müttefiklik; Irak Suriye (ABD) ve diğer ülkelerle müttefiklik; Türkiye için yeterli değil midir?

Hattın doğusunda kalan ve toprak komşumuz olan Irak'ta Kürdistan Bölgesel Yönetimi'nin yaptığı bağımsızlık referandumunda çıkan sonucu; Irak İran Türkiye Rusya ve ABD dahil (İsrail hariç!) kimse tanımadı. Neden?

ABD, Irak'ta istikrar istiyor, mevcut durumun bozulmasını istemiyor. Bütün devletler (Irak dahil!) referandumdan çıkan sonucu tanısa bile; sadece bir devlet (Türkiye veya İran!) tanımazsa, bölgenin istikrarsızlaşacağını ve kaos oluşacağını ABD ve Rusya çok iyi biliyor.

Bu durumdan çıkan sonuç; Türkiye'de Kürtlerle Türkler barışmadan Irak'ta ayrı bir Kürt devleti kurulmasına hiçbir devlet "Evet!.." demez.

Toprak komşumuz Suriye'ye gelirsek; ABD, Suriye'de yerel güçlerle işbirliği yaparak yürüttüğü operasyonlar (Suriye için savaş!) sonucu Suriye'nin kuzeyini kontrol altına aldı (Suriye için işgal!). Rusya Federasyonu ise, Suriye devletiyle anlaşarak, Suriye'nin hava sahasına ve önemli kara merkezlerine egemen olmayı başardı.

Rusya ve ABD anlaşırrsa; Irak'ta olduğu gibi, Suriye'de merkezî devletin öncülüğünde Kürtlerle beraber bir federal yapı ortaya çıkar.

Türkiye'deki yönetim tek başına iktidarda kalmak uğruna dış siyaseti iç siyasete kurban etti. Bir o yana, bir bu yana; bir ABD, bir Rusya; bir Rusya, bir ABD, gitti geldi. El Bab'a ve Afrin'e operasyon (savaş değil!) yaparak Suriye toprağına girdi. Pirus Zaferi kazanma ihtimali belirdi.

Ya ortak olacaksın, ya batacaksın!..

Doğanın hakkı doğaya, insanın hakkı insana!..

DİPNOTLAR

[*] Daha sonra NATO şemsiyesi altına girdi.

[1] ABD Başkanı Obama daha sonraki aylarda IŞİD terörünün yarattığı istikrarsızlığın ancak 10 yılda üstesinden gelinebileceğini söylüyor. Obama, ABD Kongresine diyor ki, Cumhuriyetçiler iktidara geldiklerinde bizim yöntemlerimizi kullanmazlarsa Irak'ta istikrarı sağlayamazlar.

[2] Türkçe'ye Arapça'dan geçmiş olan devlet sözcüğü iki kökten oluşmuştur: D(e)V-L(e)T. Koş koş deva ol, yardım et, hizmet et gibi sözcükler mealen DEV kökünden; döv, koru, egemen ol gibi sözcükler mealen LET kökünden türemiştir.

[3] 30 Ağustos 1925, Atatürk'ün Bütün Eserleri, C.17, s.294, Kaynak Yayınları

[4] 29 Ekim 1933, Atatürk'ün Bütün Eserler, C.26, s.267, Kaynak Yayınları

[5] Atatürk Hakkında Hatıralar ve Belgeler, Afet İnan, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 1984, s.278

[6] George Wells, Esquisse de L'Histoire Universelle, Paris, 1925

[7] 15-20 Ekim 1927, Atatürk'ün Bütün Eserleri, C.20, s.233-234, Nutuk, Kaynak Yayınları

[8] Capital III, VA III/I. S.479-480

[9] Karl Marx, Zur Kritik der politischen ökonomie, 1859

[10] Dr. Ramazan Kurtoğlu, Nörofinans, s. 168-170-171

İÇİNDEKİLER

- 5 Başlangıç
- 6 Bazı Genel Doğrular
- 9 FİNANS KAPİTAL
- 13 1914 - 1939 Yıllarında Finans Kapital
- 15 1944 - 1991 Yıllarında Finans Kapital
- 17 2.Dünya Savaşı Sonrası SSCB’de Finans Kapital
- 21 Çağımızda Finans Kapital
- 22 Çin Halk Cumhuriyeti’nde Finans Kapital
- 24 Türkiye’de Finans Kapital
- 30 Finans Kapital ve Uluslararası Para Fonu (IMF)
- 31 Finans Oligarşisi
- 35 Dünya Pazarlarının Üçüncü Defa Paylaşılması
- 37 Yeni Olgular ve Gelişmeler
- 43 ABD-İngiltere Ortaklığına Bırakılan Bölgenin Fiilî Olarak Paylaşılması / Büyük Ortadoğu Projesi / BOP)
- 49 Büyük Ortadoğu Projesi ve Finans Kapital
- 51 Irak’ta Ortaya Çıkan Olguların Bölgedeki Siyasal Etkileri
- 52 Büyük Ortadoğu Projesi’nin Birinci Aşamasının Parçası Olan Libya
- 53 BOP İçinde Suriye
- 54 Büyük Ortadoğu Projesi’nin Türkiye’ye Etkileri
- 55 Büyük Ortadoğu Projesi’nin İkinci Aşaması / Hindistan
- 57 DEVLET
- 59 Devletin Geleceği
- 60 İdeoloji ve Teori
- 61 Kemalizm
- 65 Marksizm
- 71 SİYASET
- 72 En Etkileyici Güç ABD
- 90 Çin Halk Cumhuriyeti
- 96 Bir Yol Bir Kuşak Girişimi
- 98 Türkiye’de Dış Siyaset

Fiyatı : 0 Kuruş

Değeri : 1 Kuruş

Sınıfsız Toplum Platformu

<http://sinifsiztoplumplatformu.blogspot.com>

sinifsiztoplumplatformu@gmail.com